

POEZIJE

Dóktorja

Francéta Prešérna.

Sim dolgo úpal in se bál,
Slovó sim úpu, stráhu dál;
Sercé je prázno, sréeno ní,
Nazáj si úp in stráh želí.

V LJUBLJANI.

Natisnil Józef Bláznik.

1847.

Strúnam.

Strúne! mlo se glasíte,
 Mílo, pésmica! žalúj;
 Sèrca bolećine skrite
 Terdosèrćni oznanúj:

Kàk bledí mi mōje líce,
 Kàk umira lúć oćí,
 Kàk tekó iz njih solziće,
 Ki ljubézen jih rodí;

Od željá kakó zdihúje,
 Po nji hrepení sercé,
 Kàk mu je vesélje ptúje,
 Kàk od sréće nič ne vé;

Kàk sebój me védno vléće,
 Kóder hódi, njén' obráz,
 Kàk oblíćje njé cvetéće
 V sèrcu nòsim vsàki čas;

In kak vé, kì bi nje hválo
Ráde péle zanaprěj,
Ak se ne usmíli kmálo,
Mórte vtíhnit' vekoméj!

Té in táke vé nosíte
Tôžbe, strúne! kje do njé;
Ako mór'te, omečíte
Neusmíljeno sercé. —

Deklétam.

Pádala nebéška mána
 Izraêlcam je v pušávi ;
 Zgínila je, ak pobrána
 Ní bilà ob úri právi.

Kák lepó se rôsa blíska,
 Dòkter jútra hlád ne míne !
 Kómej sónce bòlj pertíska,
 Bó pregnána od vročíne.

Róžice cvetó veselé
 Le ob času létne mláde ;
 Léto pošlje píš in stréle,
 Lépo cvétje jim odpáde.

Róža, rôsa íno mána
 Váša je mladóst, dekléta !
 Svétjem, náj ne bó zaspána,
 Ki cvetó ji zláte léta.

Fánte zbéraš si prevzétna,
 Se šopíriš, ker si zála ;
 Várij, várij, de perlétna
 Sámka se ne bóš jokála !

Pod ôknam.

Lúna sije,
 Kládvo bje
 Trúdne, pôzne úre žé;
 Préd neznáne
 Sérčne ráne
 Mèni spáti ne pusté.

Tí si kríva
 Ljubezníva
 Déklica nevsmíljena!
 Tí me rániš,
 Tí mi brániš,
 De ne mórem spát' domà.

Obraz míli
 Tvój posíli
 Mí je védno pred očmi;
 Zdihujóče
 Sérce vróče
 Védno k tébi hrepení.

K ôknu prídi,
 Drúg ne vídi,
 Ko nebéske zvézdice;
 Se perkáži,
 Al sovráži
 Me sercé, povéj, al ne?

Up mi vzdigni,
 Z rôko migni,
 Ak bojíš se govorít'! —
 Ura býje,
 K ôknu ní je,
 Kaj sirôta čem storít'!

V hrám pogléjte,
 Mi povéjte,
 Zvézde, al rés ôna spí;
 Al poslúša,
 Me le skúša,
 Al za drúziga gori.

Ako spáva,
 Náj bó zdráva,
 Ak me skúša, nič ne dé;
 Po nje zgúbi,
 Ako ljúbi
 Drúz'ga, póčlo bó sercé.

Próšnja.

Po drúgih se ozéraj,
 Ne mórem ti branít';
 Še mên' očí odpéraj,
 Mi glédat' dàj njih svít'!

Obésajo glavíce,
 Ni rózam mar cvetét';
 Molčijo v gójzdi tíce,
 Ne ljúbi se jim pét'.

Ne létajo čebéle,
 Krog cvétja ne šumé;
 Clo ribice veséle
 Se kláverno deržé.

Žalúje vsáka žíva
 Stvar, drága déklica!
 Ak dálej sóнца skríva
 Se lúč ruméniga:

Več róz ne ráse v pólji,
 Več níma tíčov hríb;
 Čebél več kráj nar bólji,
 Več níma vóda rílb,

Ko misel jez, ki spéjo
V ljubéznjenih sanjáh,
Ki si na dán želéjo
Zletéti v pésmicah.

Al repetnic razpéti
Pred nimajo močí,
De tvôjih jim zasvétí
Nebéška lúč očí.

Ak hóčeš, de jih sence
Pomóril mráz ne bó ;
Ak hóčeš med Slovénce,
De tvôjo část nesó :

Saj náme se ozéraj,
Ak nóčeš me ljubít' ;
Očí mi sáj odpéraj,
Mi glédat dàj njih svít !

Kám ?

Ko brez mirú okróg divjám,
Perjátli prášajo me, kám ?

Prašájte ráj oblák nebá,
Prášájte ráji vál morjá,

Kadàr mogóčni gospodár
Derví jih sèmterkje vihár.

Oblák ne vé, in vál ne kám,
Kám nèse me obúp ne znám.

Samó to znám, samó to vém,
De pred obličje njé ne smém,

In de ni mésta vèrh zemljé,
Kjer bi pozábil tó gorjé!

Ukázi.

De ne smém, si ukazála,
 Bélih rók se dotaknít',
 Zvédla, déklica si zála!
 Káko znám pokóren bít'.

De ne smém, si ukazála,
 Od ljubézni govorit';
 Zvédla, déklica si zála!
 Káko znám pokóren bít'.

Móram de, si ukazála,
 Hójo k tēbi opustít';
 Zvédla, déklica si zála!
 Káko znám pokóren bít'.

Móram de, si ukazála,
 Tébe se pòvsòd ognít';
 Zvédla, déklica si zála!
 Káko znám pokóren bít'.

Zráven si mi ukazála,
 De te móram pozabít';
 Bógal, déklica bi zála!
 Ak bi móglo se zgodít'.

Al sercé mi drúgo vstvári,
Al počákaj, de to bit'
V pèrsih néha, — Bóg te obári!
Préd ni móě te pozabit'. —

K slovésu.

Daj od méne přeč okó,
 Přeč obráz obráčaš míli?
 Kdó te méne ljúbit' síli?
 Rájši kój mi dáj slová.

Désno rôko brez skerbí
 Dáj k prijáznimu slovésu,
 Sólz v nobénim ní očésu,
 Žal-beséde v ústih ní.

Žále míslí v sèrcu ní;
 Sáj ní před biló vesélo,
 Ko se záte je unélo,
 Náj ne bó prihódnje dní!

Vèrníl bó se přejšni čas;
 Hòdil póta bóm temòtne,
 Kámor sréče bó togòtne
 Gnál nemíli me ukáz.

Mòja stára ljúba bó,
 Bó poterpežljivost míla
 Zvézo z máno ponovíla,
 V zákon dála mí rokó.

Od pomóci njé podpèrt
Nòsil bóm življénja pézo,
Dòkler zmága sréče jézo
Zádnja ljúbca, — béla smèrt.

Sila spominja.

Drúg ti je v skérbno nastávljene mreže
 Nestanovitno zasáčil sercé ;
 Vúnder na méne še nékaj te véže,
 Káj de je, kómej med náma se vé.

Mársikdej se govorica ti zméša,
 Ko me zaglédaš méd drúgmi ljudmí,
 Mársikdej tvóje okó me pogréša,
 Išeš okóli me z plášnim' očmí.

Véčkrat, ko vtrúdena prázniga hrúpa,
 V míslí zamáknjena sáma sedíš,
 Vsíli v spomínj se ti pévic brez úpa,
 Stári čas skôrej nazáj si želíš.

Mársikdej, ki ti tvoj ljúbi zapóje,
 Sréče v ljúbézni se báha vesél,
 V sercu te zbadajo pésmice môje,
 Ki jih od njéne nesréče sim pél.

Sáma sodíla si pred me nemílo,
 Sáma me zméram še sódiš ojstró ;
 Právijo vúnder, de slábo plačilo,
 Kdór me per tébi zatóži, dobó.

Tèrdna med náma vzdígúje se sténa
'Z brézna globôc'ga do stèrmih nebés;
Vùnder ne vdèrža želj skrivnih plaména,
De bi ne mógel on švígniti čés.

Ne pozabíti jih, so te prosíli
Drúgi, ne môje prevzétno sercé;
V míslíh ti níso, al mène posíli
Póanníla bóš ti do zádnjiga dné.

Zgubljená véra.

Nebéško síjejo oči,
Ko so sijále préjšne dní.

Rudéče lica zórno šè
Cvetêjo, ko so préd cvetlè.

Se ústa sméjajo ko préd,
Sladkóst ni mánjši z njih beséd.

Otèmnil ni ga čása bég,
Nič mánj ni bél pers tvôjih snég.

Živòt je ták, roké, nogé
So kákoršne so préd bilé.

Lepôta, ljubeznívost vsà
Je, kákoršna je préd bilà.

Al vérvat' v tébe móč mi ní,
Kakòr sim vérvat' préjšne dní.

Le svéta, čísta glória,
Ki véra da jo, je prešlà.

En sám pogléd je vzél jo přeč,
Nazáj ne bó je níkdar věč.

Ak bi živéla vékomej,
Kar si mi b'la, ne bóš napréj.

Sercé je mōje bíló oltár,
Pred bógstvo tí, zdaj — lépa stvár.

Mornár.

Nezvésta! bódi zdráva,
 Čolnič po mène pláva,
 Na bárko klíče strél;
 Po zémľi várno hôdi,
 Moj úp je šel po vôdi,
 Mi drúg te je prevzél.

Per Bógi sim obljúbil,
 De préd bom dúšo zgúbil,
 Ko néhal te ljubít',
 Si z désno v désno ségla,
 Per Bógi si perségla,
 Mi védno zvésta bít'.

Morjá širôka césta
 Peljala me je v mésta,
 Kjer lépe déklice;
 Obrázov njih lepôta,
 Sneg béli njih živôta
 Zmotila nísta me.

Spet so se jádra béle
 Od júžnih sáp napéle,
 Pernâsle me nazáj;
 Dekléta mójga žêno
 Sim nájdil poročêno, —
 Prestál sam Bóg ve káj!

Le jádra spét napnímo,
 Valóvam se zročíno,
 Kak je čistó morjé!
 Kaj njému úpat' smémo
 Mornárji dóbro vémo;
 Deklétam káj, — kdo vé?

Ne stráši móč vihárja,
 Ne gróm valóv mornárja,
 Se smérti ne bojí.
 Spomínj v potópu míne,
 Ljubézni bolečfne
 Vsak dán spet oživí!

Po mórji bárka pláva,
 Nezvésta, bódí zdráva,
 Sto tébi sréc želim!
 Po zémli sréčno hôdi;
 Moj úp je šél po vòdi,
 Le jádrajmo za njím! —

Soldáška.

Pet čévljov mérim, pálcov pét;
 Adíjo, ljubca, stárši,
 In z bógam ví, továrši!
 Dopólnil sim devétnajst lét,
 Pet čévljov mérim pálcov pét,
 In évérste sim postáve
 Od nóg do gláve.

Očétov dóm! ti ná slovó!
 Kdor ní za bóljí rábo,
 Naj várje dóm in bábo,
 Al v šólah béli sí glavó!
 Junáka vábi bój, ne bó
 Se trúdil on z perésam,
 In ne z drevésam.

Učéni stán je zaničván,
 Skerbí in húde léta
 Moré ubózga kméta;
 Nar pèrvi stán soldáški stán:
 Soldát žíví vesél v en dán;
 Sej César dá pol hléba,
 In kar je tréba.

Domà povsòd, domà nikír,
 Obhódi dôsti svéta,
 Zavòlj njegà dekléta,
 Ženíce ímajò prepír,
 In kádar zapustí kvartír,
 Si marsiktéra 'z híše
 Solzíce briše.

Le éni ljúbici je zvést,
 Ti ljúbci část se právi,
 Ta grè z ujím v bòj kervávi,
 Ga sprémi čèz goré brez cést,
 In čèz ozidje tèrdnih mést,
 Kjer smèrt junáške bráte
 Povábi v sváte.

Sej vém, de móra vsák umrét',
 In íti vsák k pokóju,
 Na póstlji ali v bóju,
 Potèrta stárost, mládi evét. —
 Pet čévljov mérim, pálzov pét,
 Vesélo čèm živéti,
 Junáško — vmréti.

V spominj Valentina Vódnika.

 Arábje pušávi
 Se tíčik rodi;
 V odljúdni gošávi
 Sam za-se žíví.

So zvézde sestrice,
 Mu méšic je brát;
 Ni dáno mu tíce
 Si ljúbico zbrát'.

Zanj drúzba ne mára,
 In on ne za njó;
 V samóti se stára,
 Mu léta tékó.

Nar slájši dišáve,
 Ki zánje sam vé,
 Nar žláhtniši tráve,
 Kadíla dragé,

In miro nabéra
 Netrúden vse dní,
 Se vbáda, se vpéra,
 Za smèrt le skerbí.

Germádo 'z njih déla
Perléten samčè,
Ko príde smèrt béla,
Na nji se sožgè.

Vun pláne z plaména,
Z svitlôbo obdán,
Slovéčga iména
Tič Fenis na dán.

Tak pévic se trúdi,
Samóten žíví,
Se v slávi, kí zgrúdi
Ga smèrt, prerodí. —

V spomínj Andréja Smoléta.

Černe te zêmlje pokriva odéja
 V gróbu tihótnim, naš brátec Andréj!
 Vínce zlató se v kozárceh nam sméja,
 V tvójo opómbó pijémo ga zdéj.

Zbráni perjátli v spomínj ga pijémo
 Tvójih veselíh in žalostnih dní;
 Zráven si táke zdravljíce pojémo,
 De ni nesréčen, kdor v gróbu leží.

Čédna postáva bilá ti je dána,
 Bistri je úm ti z bogástvam bil dán,
 Bóljga sercá ni iméla Ljubljána,
 Kák si za sréčo človeštva bil vžgán!

Krátko sijále so zvézde perjázne,
 V sánjah prijétnih te zibal je úp;
 Jézo si sréče občútil sovražne,
 Zgódej okúsil življénja si strúp.

Dêklica drúzga móžá je objéla,
 Ki od ljubézni do njé si bil vnét;
 Tréšla v bogástvo nesréče je stréla,
 Krájnski v obúpu zapústil si svét.

Vídil si Némško, Francósko, Británsko,
 Vídil si Švajca visóke goré,
 Vídil si jásno nebó italjánsko;
 Sréče ni ránjeno nájdlo sercé.

Vídil povsòd si, kak íšejo dnárje,
 Kák se le vklánjajo zlátnu bogú;
 Kjú bratoljúbjá si vídil oltárje?
 Z sercam obúpnim si pèršel domú.

Mògla umréti ni stára Sibíla,
 De so pernèšli jí 'z dóma perstí;
 Ena se tébi je želja spolnila:
 V zémli domáci de trúplo leží.

V zémli slovénski, v predrági dežéli,
 Ki si jo ljúbil presèrčno ves čas;
 V ktéri očetje so náši slovéli,
 Ktéra zdej íma grob kómej za nás.

Téška človéku ni zémlje odéja,
 Vzámejo v sébe ga njéne močí;
 Tèrcíno, brátje! še vínce se sméja,
 Dólgo Smolétov spomíuj naj živí! —

Od železne cesty.

„**B**líža se železna cesta,
Njé se, ljúbca! veselím;
Iz Ljubljáne v drúge mésta,
Kákor tíčik poletím.“

„Ak je blízo tísta cesta,
Móraš vzét' me, ljúbčik mój!
De, poglédat ptúje mésta,
Bóm peljála se z teboj.“

„Sám se po železni cesti
Vózil bóm od nás do nás;
Drúgo ljúbco v vsákim mésti
Imel bóm za krátek čas.“

„Céste tébi ne zapéram,
Ne na Dúnaj, v Grádec, v Tèrst;
Tí pa méne pústi zméram,
Pét 'mam bóljših na vsak pèrst.“

„Vé Krajnice ste košáte,
So perjázne štájarke;
Tèrst dekléta 'ma bogáte,
Dúnaj zál' obléčene.“

„Smò poštène me Krajnice,
 Vsák slepárčik ní za nás;
 Mé pa hóčmo býť ženíce,
 Ljúbce ne za krátek čas.“

„Vé si pa želte možičke,
 Ki ne stópjo z vójence,
 Zméram vpréžene oslíčke,
 Dólgočasne révčike.“

„Tébe sljá pa h krótkim tícam
 Vlèche, búzakljúnski kós!
 Véter dál boš dvajsetícam,
 Percapljal nazáj boš bós.“

„Jez popéljem se kje v Bérno,
 Snúbit Júdnje kèrsene;
 Bóm peržênil z žéno čérno
 Pénjezov na mérnike.“

„Jez pa iz domáçih stárcov
 Si možá zvolíla bóm;
 Imel bó ko pèska dnárcov,
 Mène várval bó in dóm.“

„Žéne jez ne bóm zapéral,
 Báł ne bóm se zánjo nič;
 Njé obrésti bóm pobéral,
 Žível brez skerbí ko tíč.“

„Jez pa hláče bóm nosíla,
 Gospodár bóm čez mošnjó,
 Bóm vabila na kosíla,
 Kógar mēni bó ljubó.“

„Varij! cēli dán bo gódil,
 Vsò noč kášljaj stári móž;
 Bó te še od híše spódil,
 Ak mu strégla práv ne bóš.“

„Júdnja je ko Sátan zvíta,
 Kádar bóš z njo zavozlán,
 Pervošíla skoporíta
 Kómej ti bo sók neslán.“

„Tórej bódi mēni zvésta,
 Séj te ljubim le samó;
 Kjú je še želézna césta,
 Kój mi v zákon dáj rokó.“

„Tébi jez ne bóm nezvésta,
 Ljubčik! ti si tíčik zrél;
 Ko želézna príde césta
 Varij, de ne bóš mi všél!“

„Po nji péljal te ženíco
 Bóm na Dúnaj, v Grádec, v Těrst,
 Zvésto kázat jim Krajníco,
 Ak ne bó na póti — kěrst.“

„Ak kaj tácga se naprávi,
Bóš počákal, ljubčik mój!
Vsélej móž nar mánj zaprávi,
Ak ženico 'má sebój.“ —

Zapušćena.

Je za družiga dekléta
 Zdaj ljubézen tvôja vnéta;
 Jêzik ji lažnjiv' obéta,
 Jo peljâti prèd oltâr;
 Bóg te obvár!

De perségel, si obljúbil,
 De bôš mène sâmo ljúbil,
 De ne bôš tí drúge snúbil,
 Ní ti v míslih věč níkdâr,
 Bóg te obvár!

De sercé, ki je gorélo
 Le za té, življênje célo
 Níkdar věč ne bó vesélo,
 Kaj je tēbi téga mâr;
 Bóg te obvár!

Bóg obvár te zdaj in védno,
 Bóg obvár te z ljúbco čédno,
 Bóg mén' úre dâj poslédno
 Préd, ko grésta prèd oltâr,
 Bóg te obvár! —

Nezakónska máti.

Káj pa je tēbe trēba biló,
 Déte ljubó, déte lepó!
 Mēni mládi déklici,
 Neporočēni máteri? —

Oča so kléli, tēpli me,
 Máti nad máno jokáli se;
 Mōji se mēne sram'váli so,
 Ptúji za máno kazáli so.

On, ki je sám bil ljúbi mój,
 On, ki je právi oča tvój,
 Šel je po svēti, Bóg vé kám;
 Tēbe in mēne ga je srám!

Káj pa je tēbe trēba biló,
 Déte ljubó, déte lepó!
 Al te je trēba biló, al nē,
 Vùnder presērčno ljúbim tē.

Mēni nebó odperto se zdí,
 Kádar se v tvóje ožrēm očí,
 Kádar perjázno nasméjaš se,
 Kár sim prestála, pozábljeno je.

On, ki ptice pod nébam živi,
Náj ti da sréčne, veséle dúi!
Al te je tréba biló, al nè,
Védno bom sérčno ljubíla té. —

Pévcu.

Kdo zná,
Noč temno razjásnit', ki táre duhá!

Kdo vé
Kregúlja odgnáti, ki klúje sercé
Od zóra do mráka, od mráka do dné!

Kdo učí
Izbrisat' 'z spominja nekdájne dni,
Brezúp prihódajih oduzét' spred očí,
Praznôti vbejzátí, ki zdájne morí!

Kakó
Bit' óčeš poet in ti preteškó
Je v pèrsih nosít' al pekèl, al nebó!

Stanú
Se svôjiga spómni, tèrpi brez mirú! —

Baláde in Románce.

Hčere svèt.

Ljúbice pod ôkno drági
 Príde marsiktéro nóč,
 Z déklico se pogovárjat,
 Dòkler se napóči zór.

Tó je zvédil ôča stári,
 Stári ôča, sívi móž,
 Krégal svôjo lépo hčérko,
 In svaril jo je rekóč:
 „Ako bóš per ôkni stála,
 Kádar mémo hòdil bó,
 Ak po nôči govoríla,
 Ino z njím vasvála bóš,
 Híšo bódem tí ográdil,
 Zídal zíd bom króg in króg,
 Spústil bóm okóli híše
 Súltana, de lájal bó,
 Stári híšni bóm ukázal,
 De bo spávála z tebój.“

Hčérka je odgovoríla,
 Té beséde mu, rekóč:
 „Stári ôča, ôča ljúbi,
 Ljúbi ôča, módri móž!

Lójtro bó za zíd pernésel,
Za peséta krúha kós,
Híšna méni dávno nósi
Písma z plácano rokó;
Ako hócte, de ne príde,
Věč pod ôkno ljúbi mój,
Za ženico dájte drágmu,
Ljúbi ôča! me na dóm.“

Učenic.

Kšlél je néki mlád učenic
 Púst na pepelníčno jútro,
 Té beséde je govóril
 V jézi svôji tísto úro :

„O, predpúst! tí čas presnéti,
 De bi věč ne pěršel v drúgo!
 Tí med máterne petíce
 Si poslál požrěšno kúgo,
 Si mošnico mí rejěno
 Djál popólnama na súdo;
 Stári ōča se bo práskal,
 Glédala bo máti čúdno,
 Málo pénezov poslála,
 Dôkaj bóta mí náukov;
 Vúnder tó bi še preněsel,
 Tó še ní nar věči húdo.

O, predpúst! tí čas presnéti,
 De bi věč ne pěršel v drúgo!
 Sim oběsil závolj těbe
 Dôkaj časa úk na kljúko;
 Tréba prečuváli bóde
 Věč noči z peržgáno lúčjo,

Dólgo si glavó belíti,
De poprávim spét zamúdo ;
Vùnder tò bi šè prenésel,
Tó še ní nar véči húdo.

O, predpúst ! tí čas presnéti,
De bi věč ne pèršel v drúgo !
Si omóžil dókaj déklic,
In med njími mójo ljúbco,
Mládo déklicò nezvésto,
Lépo Réziko nemškúto,
Za katéro ràd bi dál bil
Kri, življénje, svôjo dúšo. —
De si njó mi tí omóžil,
Oh, to je nar véči húdo !“ —

Dóhtar.

„**D**óhtar, tí jezlični dóhtar!
 Káj postópaš tí za máno?
 Nè prepíram se z nobénim,
 De bi pëljal môjo právdo;
 Ní umèrta teta môja,
 Téta môja, dèkle stáro,
 Dè bi, dóhtar! mi oprávljal,
 Po nji dédino bogáto;
 Sim premláda, de bi písmo
 Ženitvánsko se písalo,
 Dóhtar, tí jezlični dóhtar!
 Káj postópaš tí za mano?“ —

„Ne zaméri, ne zaméri,
 Cvét lepôte, dèkle drágo!
 Náj tekó ti mírni dnévi,
 Bóg ti žívi této stáro.
 Je v šestnájstim, míslim, léti
 Se možíti šè prekmálo;
 De te ljúbit' ní prezgódej,
 Tvôji mi poglédi právjó.

V právdah ne želi peró ti,
Al sercé, le zá-te vžgáno,
Tì želi v ljubézni slúžit';
Brez pokója tó za tábo
Vódi mi pogléde, mísi
In nogé z močjó neznáno,
Kóder hódíš cvét lepôte,
Žláhtna róža, dèkle drágo!“ —

Turjáška Rozamúnda.

Rrást stojí v Turjáškim dvóri,
 Vèrh vzdígúje svój v obláke,
 V sénci per kamnitni mízi
 Zbór sedí gospòde žláhtne,
 Ker Turjáčan spét gostúje
 Rozamúndine snubáče.

Rozamúnda róža déklic,
 Část dežéle je domáče;
 Njé poglédi svítile stréle
 Z néba jásniga posláne
 Dèleč króg junákov sèrcam
 Vžigajo skeléče ráne.

Dókaj jo barónov snúbi:
 Tróje iz dežéle láške,
 Tróje iz dežéle némške,
 Tróje 'z štájarske in krájnske,
 Ino zráven Ojstrovèrhar,
 Ki so bóji mu igrače.
 Lép junák sercé bil vnél je
 Gospodíčne zlò košáte;
 Ki ukáže mu, de prósi
 Od očéta jo in žláhte.

Njému ōča njé naprávi
 Imenitno gostovánje,
 Rozamúndo mu obljúbi,
 Réče mu perpéljat' sváte
 V tréh nedéljah, de nevésto
 'Z híše sprémijo domáče.

Tje h gospôdi se perblíža
 Pévic razglašéne sláve;
 Próšen strúne vbére, póje
 Déla vítězov junáške,
 In deklét očí nebéške
 Sérca od njih ôgnja vžgáne.

Ko premólkne ga popráša
 Têta Rozamúnde zále,
 De bi jo čez vse pohválil,
 Réče mu beséde táke:

„Tí pověj nam, ki obhódiš
 Blížnje ino dáljne kráje,
 Kjú bi néki děkle ráslo
 Lépsi od nevéste náše?“

„Bóg jo žívi gospodíčno,
 Bóg ji hčére dáj enáke,
 Ták cvetéče, ták slovéče!
 Bóg ji síne dáj junáke!
 Pod cesárjam zděj nar lépsi
 Cvét Turjáška róža ráse;

Sêstra Bášetova v Bósni,
 Sónce vsè lepôte zdájne
 Po vsim svéti razglašêna,
 Ako sláve glás ne láže,
 Sâma bi vtegnila býti
 Lépsi od nevêste váše.“

Ní nevêsti vsêč, kar rêče,
 Máľ' odgóvor ji dopáde,
 Líca spremeni rudéče,
 Nejevólja jo prevzáme,
 Ojstrovêrharja pogléda,
 Rêče mu iz jéze nágle:

„Slišim, de so Bosnijáki
 V súžnost gnáli Kristijáne,
 Rês junákam je sramôta,
 De jih še obkláda járem.
 Mèč opáši, Ojstrovêrhar!
 Hlápce zbêri in továrše,
 Bášetovo izpeljíte
 Sêstro, áko kaj veljáte.
 Rádi dáli bódo Túrki
 Zá-njo náše vám rojáke.
 Brez otrók moj zákon bódi,
 Brez vesêlja léta stáre!
 Ako šlà bóm préd k poróki,
 Ako préd možá objámem,
 Ko perpélješ Bosnijánko
 V grád Turjáski, de verjámem,

De je táke rés svitlôbe
Túrško sónce, kákor sláve!“ —

Žénin z njó obljúbljen svôje
Zbère Ojstrovèrhar hlápce,
Po perjátle bližnje pošlje,
In si ójster meč opáše,
Róčno jézdí nad Turčine,
Spólnit vóljo svôje drágo.
Ne globôka réka, Kôpa,
Ne vderzé ga túrške stráže,
Meč kervávi v môčni désni,
Prèd sebój derví Bosnjáke,
Bašetovi grád razdéne,
Rèši 'z súžnosti rojáke,
Z njími Bašetovo lépo
Sèstro vítez sábo vzáme,
Rásti in podóbe rájske;
Vsih lepôt bíla je sónce,
Ki so tísti čas sijále.

Bòlj, ko lépa Rozamúnda,
Lépsi Lejla mu dopáde,
V grád Turjáski je ne pélje,
Na svoj grád domú jo vzáme.
Cvét junákov, Ojstrovèrhar,
Ji sercé nedólžno gáne.
Véro zapustí Mahóma,
Túrške šége in naváde;
Ko bíla se naučila

Vsih resnic je vére práve,
Jo je kèrstil, pòtlej niju
Je poróčil grájski páter.

Rozamúnda gréde v klóšter,
Část Ljubljánskih nún postáne.

Júdovsko deklè.

Stojí Morávški tèrg, Lescè,
Več lépih déklic v njim cvetè,
Med njimi Júdovsko deklè.

Kristjáne v církev hódijo,
Po tèrgi se sprehájajo,
Po ljúbih se ozérajó.

Rodú Abrahamóvga hčí,
Pa dán na dán domà sedí,
Le málokdej gre mèd ljudi.

Peršèl je spèt sabótni dan,
Ki ne spoštúje ga Kristján,
Od vérnih Júdov praznován.

Ker témpelj njih déleč stojí,
Zapóldan spèt domà sedí,
Popóldan táko govóri:

„Od séje mēni slábo je
 Pustíte, ljúbi óča! me,
 De v dívnejek grem sprehájat se.

Tam lépe róžice cvetó,
 Veséle tíčice pojó,
 Se plášne sěrnice pasó.“

Ko v grájski dívnejek je peršlà,
 Júdovska lépa déklica,
 Mladénča nájde kěrsen'ga.

Za béle jo roké perjél,
 Na sěrece stísnil, jo objél,
 Je góvoríti tak začél:

„De ljúbit' móram vse ljudí,
 Tak véra mōja me učí,
 Al ljúbiš me, Júdovska hći!“

Odtégne béle mu roké,
 V očí ji stópijo solzé,
 Odrěče mu beséde té:

„Ak rávno mēne ljúbit' směš,
 Jez dôbro vém, ti dôbro věš,
 De v zákon vzéti me ne směš.“

In šlà je žalostna domú,
Tožila mlimu Bogú,
De ní nje vére, njé rodú.

Al věčkrat je nazáj peršlà;
Nje véra tērden jéz je bilà,
Ljubézni njé ni vstávila.

Zdravilo ljubézni.

Se ljubimu ljub'ca, lepôte cvét,
Umèrta stára le osemnájst lét.

Mladénič obljúbi ostáti ji zvést,
Se noč in dan jókal je méscov šest.

Se mílo je jókal, je mílo zdihvál,
Grob njéni je vsák dan obiskovál.

Ga máti toláži, takó govori:
„Jez ímam tri bráte, tí újce tri.

Brat pèrvi kupèc je, on kúpe zlatá,
Na méro ta újje tvój íma srebrá.

Od mésta do mésta se vózi vesél
Po svétu, on ràd sebój te bo vzél.

Podáj se k njému preglédej svét,
Po svétu boš dókaj vídil deklét.

Bolj úmne, bogáte, bòlj lepé
Boš vídil, pozábil podóbo njé.

Al, ak ne znebíš se sèrčnìh rán,
Nazáj spet prídi čez lét' in dán;

Mi v klóštru prebiva drúgi brát,
Tvoj drúgi je újic učèn opát.

Opát in meníhi, módri možjé,
Gotóvo ti bódo ozdrávlì sercé.

Samôta, pôst, učènosť, brevír
Nazáj ti spet dáli bódo mír;

Al, ak ne znebíš se sèrčnìh rán,
Nazáj spet prídi čez lét' in dán.

Moj tretji brat vôjskni je poglavár,
Spet prídi nazáj, ne obúpaj nikár.

Do sèrca veliko íma oblást
Vojšákov ljúbica, presvífla část,

Pred, ko de pretéče lét' in dán,
Na vôjski se znébil bóš sèrčnìh rán.“

Se dólgo vgovárjal, bránil je,
Ni vbránil se prôšnjam mátere.

Prijázno kupèc mu rôko podá,
Ne zdí se mu škóda zlatá, ne srebrá.

Od mésta do mésta sebój ga je vzél
Ga prósil in sílil, de bíl bi vesel.

Okóli mu děleč pokázal je svét,
Povsòd je dòsti vídil deklét.

Bogále je vídil, úmne, lepé;
Pazábil ni vùnder ljúb'ce bledé.

In káder pretéče lét' in dán,
Spet k máteri príde bolj bolán.

Ko préd, vsak dán obiskúje grob njé,
Tam mílo zdihúje, in tóči solzé.

Podá se v klóšter, kjer máterni brát,
Je újic njegóvi učèn opát.

Opát in menihi, módri možjé,
Nobéden sercá ozdrávít' ne vé.

Se pósti, učí se, in móli brevír,
Nazáj se ne vèrne v sercé mu mír.

In káder pretéče lét' in dán,
Spet k máteri príde bolj bolán.

Vsak dán obiskúje, ko préd, grob njé,
In mílo zdihúje in tóči solzé.

„Se k trójtjmu újcu poděj, moj sín!
De sèrčnih znebiš se bolečin!“

Na vójsko je šél, se sèrčno bojuál,
Častí ni, mír je támkej iskál.

In préd, ko pretéče lét' in dán,
Do mátere príde list poslán.

List čèrno je zapečáten bíl,
„O, máti! tvoj sín je mír dobíl!“

Lenóra.

(Iz némškiga.)

Lenóra, ko se zazori,
 Iz stráshnih sánj se spláši:
 „Zvést nis', al živ več Vilhelm tí!
 Od kóđ tak dólǵ' odláši?“
 Je králja Mírosláva rój
 Pred Prág ji vnésil bil ga v bój,
 Al zdráv je, kar se lóčil,
 Ni písal, ne poróčil.

Se králj in cesaríca stà
 Že vùnder omečila,
 Prepíra trúdna dólziga
 Med sábo se umírila;
 In trúm se šúm, in vríš, in vrisk,
 Se túrški bóben slíš' in písk,
 Iz bója vójska céla,
 Domú hití veséla.

Povsòd, kjer le nesó nogé,
 Po vsáki stèzi, póti
 Mladí, starí iz hiš bité
 Ukánju trúm napróti.
 Bogá sin, máti hválita,
 Nevésta sprimlja ljúbiga;
 Nihčè Lenóre sáme
 Ne klíče, ne objáme.

Lenóra gòr' in dólí vsè
 Je vèrste oprašála;
 Al zánj ne vé nobèn, kar je
 Jih vòjska dám poslála.
 Armáda kómej je odšlá,
 Lenóra vèrže se na tlà,
 Lasé sí čèrne rúje,
 Se gròzno togotúje.

K nji máti skèrbna perletí:
 „Bog vsmíli se!“ zdihúje;
 „O káj ti je, o ljúba hčí!“ —
 Jo sèrèno objemúje.
 „O máti, máti! prèč je prèč!
 Za cèli svét ne máram vèč!
 Ni mílosti per Bógi,
 Gorjé siróti vbógi!“ —

„Usmíjen Bóg, pomágaj ti!
 Hči Očenaš molíve!
 Vse dóbro je, kar Bóg storí,
 De vsmíli se, prosíve.“
 „O máti, máti! láž je tó!
 Bóg stóril méni je hudó!
 Kogá sim permólíla?
 Zdaj mólit' věč ní síla!“ —

„Vé, kdòr Očéta práv pozná,
 De ràd otrók se vsmíli;
 Bo vgásnila brítkóst sercá
 Per svétim obhajíli.“ —
 „Zató kar v méni sdáj gorí
 Gasíla, obhajíta ní!
 Al obhajílo sklíče
 Iz gróbov vùn merlíče?“ —

„Na Ogerskim, pomíslí, hči!
 Nezvést tvój morebití,
 De právo véro zdáj tají,
 Se drúgi perkupíti.
 Iz misel spústi ga! zató
 Nikóli sréčen on ne bó,
 Bo kríva pěkla téga,
 Ko vmíral bó, perséga!“ —

„O máti, máti! preč je preč!
 Zgubljena sim, zgubljena!
 O smert, o smert ne čakaj več,
 De sim bila rejena!
 Ugásni lúč mi vekoméj!
 Me grôba nôč in stráh obdáj.
 Ni milosti per Bógi,
 Gorjé siróti vbógi!“ —

„Pomágaj Bóg! otrôka ti
 Ubóziga ne sódi!
 Ne vé, kaj jêzik govori,
 Nje gréham míli bódi!
 Slovó svetá britkósti dáj,
 In spómni se na svéti ràj,
 Kjer dúša Bógu zvésta
 Bo Jézusa nevésta.“ —

„O, máti! káj je svéti ràj,
 Káj je pekèl, o máti!
 Le z njím, le z njím je svéti ràj,
 Pekèl brez njéga, máti!
 Ugásni lúč mi vekoméj!
 Me grôba nôč in stráh obdáj!
 Brez njéga sréče záme
 Ni tù, ne únstran jáme!“

Obúp takó po nji buči,
 Kri vnéma in možgáne,
 Na bôžje sklêpe togotí
 Predèržno se neznáne:
 Si ráni pèrsi in roké,
 De sónce zájde za goré,
 De skòz nebéške vráta,
 Zvezd trúma príde zláta.

Po vási gôri pòk, pok, pòk
 Je od podkvá bobnélo;
 Zrožlál je z kônja móž visòk
 Na klóp pred híšo bélo.
 Poslúšaj! iz nadvrátnih lín
 Zvončik zapôje: cín, cín, cín;
 Lenóra dôbro v híši
 Leté beséde slíši:

„Aló, aló! le bèrž odpri!
 Lenóra spíš, al čúješ?
 Al zvésta si ti, ljúb'ca! mí,
 Se sméjaš al zdihúješ?“
 „O Vílhelm, tí? od kóde zdaj tè
 Tak pôzno kônj pernésel jè?
 Sim čúla, sim jokála,
 Britkostí káj prestála!“ —

„O pólnoči sedlámo mi,
 Sim vstal na českim svéti,
 Sim pôzno vstal, in blízo ni,
 Te hócem sábo vzéti.“ —
 „Berž k méni v hššo, Vilhelm mój!
 Zlo bríje zúnaj mráz nocój,
 Bom, ljúbil te objéla,
 Na sèrci te ogréla.“ —

„Naj, ljúbca! zúnaj bríje mráz,
 De hòtel bòlj bi briti!
 Moj kónj ceptà, potéka čas,
 Ne smém se dàlj mudíti.
 Podpáši, vèrzi róčnama
 Na vránca zád se, ljúbica!
 Z nevésto dánes spáti,
 Sto móram mílj dirjáti.“

„Kakò me nésil bòš nocój
 Sto mílj do domačije?
 Poslúšaj, ljúbi Vilhelm mój!
 Enájst že úra bíje.“ —
 „Pot gládko, lúno lèj svetló!
 Merlíč' in mí ko blísk letmò,
 Domú še dánes zvésto
 Pernéseš bóm nevésto.“

„Kje je tvoj dóm, kje póstljica?
 Kakóvo je obóje?“
 „O děleč sta in májhina,
 Šést dílj in díljic dvóje!“
 „Bo prôstor záme?“ — „Ljúb'ca! bó,
 Podpáši, vèrzi se serčnó;
 Že póstljica postlána,
 Je svátovšina zbrána.“ —

Lenóra bërž planíla je,
 Na kônja je zletéla,
 Z prebélimi rokámi se
 Preljúb'ga poprijéla;
 In údri, údri, klòp, klop, klòp
 Se úrno spústita v kolòp,
 De sápe ji zmanjkúje,
 In pòdkev ískre kúje.

Na lévi, désni stráni gléj!
 Kak spréd očí letéli
 So lógi, trávniki naprēj,
 Mostóvi kàk groméli! —
 „Te stráh ni? — lúno lěj svetlò!
 Merlíči jézdjo jáderno!
 Jih stráh je tēbe túdi?“
 „Me ní, mèrtvih ne búdi!“

Kaj tàm gercé, kaj tàm zvoné ?

Kaj vráne ferfetájo ? —

Merlíča djáti v gròb velé,

In bílje godernjájo.

Lej blíža se pogrèbcov tròp,

O, čúden vídi se pokòp !

Glasóvi so enáki

Žal'vánju pùbčev v mláki.

„Po pólnoci pokòp naj bó,

In pétje, žalovánje;

Nevésto péljem zdéj z sabó,

Z menój na ženitvánje.

Zakróži méžnar ! pésem tí,

Roké berž náma pòp poví,

De zákón náju zvéže,

Po tím se z máno vléže !“ —

Zdej vtihne vsé ! — Pogrèbcov ní !

Pokóren tí besédi,

Klop, klòp terdó za njím letí

Cel tròp po kônja slédi ;

In údri, údri, klòp, klop, klòp

Napréj letéli so v kolòp,

De sápe ji zmanjkúje,

In pòdkev ískre kúje.

Na lévi, désni kák letí
 Germónje, grája, césta!
 Kakó leté jim sprèd očí,
 Vasi, tergóvi, mésta. —
 „Te stráh ni? — Lúno lèj svetlò!
 Merlíci jézdjo jáderno!
 Ní stráh te mèrtvih túdi?“
 „Me ní, — mertvih ne búdi.“

Poglédaj na visélnice!
 Plesát' okróg kolésa,
 Temuò per lúni vídi se,
 Trop jásen brez telésa.
 „Alò, pošásti! z máno zdàj,
 Mi plésat' ženitvánjski ráj,
 Nevésto, ki objámem,
 In sábo v pósíljo vzámem!“

Pošásti gèrde vèš, veš, vèš!
 Za njíma so jo vnéle,
 Ko ójster píš skoz zrèlo rèž,
 Takó so té veršéle.
 In údri, údri, klòp, klop, klòp
 Napréj letéli so v kolòp,
 De sápe ji zmanjkúje,
 In pòdkev ískre kúje.

Kar jè pod lúno, oh kakó,
 Kakó je vse bežálo!
 Nađ njíma z zvézdami nebó
 Kakó je tó dirjálo! —
 „Te stráh ni? — Lúno lèj svetlò!
 Merlíci jézdjo jáderno!
 Ni stráh te mèrtvih túdi?“
 „Gorjé! mertvih ne búdi!“ —

„Petélin pòje, se mi zdí,
 Potéka čas mi túkaj. —
 V nós jútra sápa me skelí,
 Berž vránc se zasúkaj! —
 Končála pót, končála svà!
 Ódgrínja se ti póstljica!
 Ko blísk leté duhóvi,
 Tle môji so domóvi.“

In nàd želézne vráta ti
 Jo skókama dervíjo;
 Šverk! z tánko šíbo jih vsmodí,
 Zapáhi odletíjo,
 In strášno dúri zakercé,
 Po černih gróbih v skók leté,
 Čez kámne peketájó,
 Od lúne ti migljájó.

Al předen mígnul bi z očmi,
 O čúdeža neznáme!
 Lej! 'z kónjika se plájsš zdrobí,
 Ko cápice sožgáne.
 Ni ga lasú na glávi věč,
 Z lasmí mu páde kóža přěč,
 Lej! smért je z úro stála,
 Kosó v rokàh deržála.

Razbíja vránec, spénja se,
 Plamén od njéga šíne,
 In pòd Lenóro vbógo vsè
 Vse vdére se in zgíne.
 In jók in stók je nad zemljó;
 In jók in stók je bil pod njó.
 Lenóra tàm v trepéti
 Jenjvála je živéti.

Pod blédo lúno se nad njó
 Duhóvi so skleníli,
 Plesáli króg in króg, britkó
 To pésem zatulíli:
 „Terpi, če póka ti sercé!
 Prah z Bógam krégať se ne smé!
 Odšlá si trúpla síli,
 Bog dúše se usmíli!“

Povôdnji móž.

O d nekdej lepé so Ljubljánke slovéle,
 Al lépsi od Ursške biló ni nobéne,
 Nobéne očém biló bólj zaželjéne
 Ob času nje cvétja dekléta ne žéne. —
 Ko nár bolj iz zvézd je daníca svetlá,
 Nar lépsi iz déklic je Ursška bilá.

Mnogtére devíce, mnogtére ženíce
 Okó je na skrívniim solzé preliválo,
 Ker Ursški sercé se je ljúbiga vdálo;
 Al ljúbih biló je nji védno premálo.
 Kar slíšala móžkih okróg je slovét',
 Skušála jih v mréze raspéte je vjet'.

Je znála obljúbit', je znála odréči,
 In bíti perljúdna, in bíti prevzétna,
 Mladénče unémat', bit' stáršim perjétna;
 Modríf in zvijáč je bilá vsih umétna;
 Mozáke je dólgo vodíla za nós,
 Ga stákne na zádne, ki bil ji je kós.

Na stárim so tèrgu pod lípo zeléno
 Trobénate in góslí, in címbale péle,
 Plesále lepôte 'z Ljubljáne so céle
 V nedéljo popóldan z mladénci veséle;
 Bilà je kraljica njih Urš'ka berhkà,
 Plesáti ni dólgo nje vólja bilà.

Jih, dókaj jo prósi, al vsákmu odréče,
 Presérna se bráni in plés odlašúje,
 Ši véduo izgóvore nôve zmišljúje,
 Že sónce zahája, se mrák perbližúje,
 Že sédem odbíla je úra in čéz,
 Ko jéla ravnàt' se je Urš'ka na plés.

Al, ker se ozéra, plesávca si zbéra,
 Zagléda per mízi ruméni junáka;
 Enác'ga pod sóncam mu ní korenjáka,
 Želi si plesáti z njim déklica vsáka, —
 Omréžit' ga Uršika lépa želi,
 Zaljúbljeno v njéga obráča očí.

To vídit', mladéneč se Urš'ki perbliža:
 „Al hòtla bi z máno plesáti?“ ji právi;
 „Kjer Dónova bístri perdrúži se Sávi,
 Od tvóje lepôte zaslíšal sim dávi,
 Že Uršika zála! pred tábo sim zdáj,
 Že Uršika zála! perprávljen na ràj!“

To rěče in se ji globóko perklóni,
 Sladkó mu nasměja se Ursíka zála:
 „Noběne stopinje še nisim plesála,
 De čakala tēbe sim, rēs je, ni šála;
 Zatórej le hitro mi rôko podáj,
 Lej, sónce zahája, jenjúje že ráj!“ —

Podál ji mladéneč prelépi je rôko,
 In úrno ta dvá sta po pódu zletéla,
 Ko de bi lohké peretnice iméla,
 Bilà bi brez trúpla okróg se vertéla,
 Ne vídi se, kdáj de pod nôga udár,
 Plesála sta, ko bi ju nôsil vihár.

To víditi, drugi so vsi osterméli,
 Od čúdeža gódcam roké so zastále;
 Ker niso trobēnte glasóva več dále,
 Mladénča nogé so terdó zacceptále;
 „Ne máram,“ zavpíje, „za gósli, za bás,
 Strun drúgih, ko pléšem zapôje naj glás!“

So bërž perdervíli se čèrni obláki,
 Zaslíši na nébu se strášno groméuje,
 Zaslíši vetróv se sovražno veršéuje,
 Zaslíši potókov deréčih šuméuje,
 Pričjóčim po kóncu so vstáli lasjé, —
 Oh, Ursíka zála, zdaj tēbi gorjé!

„Ne bój se, ti Urs'ka! le hitro mi stópi,
 Ne bój se,“ jí rěče, „ne bój se groménja,
 Ne bój se potókov ti mójih šuménja,
 Ne bój se vetróv mi perjáznih versénja;
 Le úrno, le úrno obèrni peté,
 Le úrno, le úrno, ker pózno je žé!“

„Ah, májhno postójva, preljúbi plesávec!
 De jez se oddáhnem, de noga počíje.“
 „Ni blízo, ni blízo do béle Turčíje,
 Kjer v Dónovo Sáva se bístra izlíje;
 Valóvi šuméči te Urs'ka želé,
 Le úrno, le úrno obèrni peté!“ —

To rěče, hitréje sta se zasukála,
 In dálje in dálje od pôda spustíla,
 Na brégu Ljubljánce se trikrat zavíla,
 Plesáje v valóve šuméče planíla.
 Vertíncec so vídli čolnárji derèč;
 Al Ursíke vídil nobèden ni věč. —

Prekòp.

Bil nékdaj je mlad pévic; ne bôgat al slověč,
 Je zložil dôkaj pésem, od ljúbice nar věč,
 Od ljúbice Sevère, prevzétne déklice,
 Ki niso je oměcle njegóve pèsmi vse.

Pomlád se je zbudila, se veselí je svét;
 Al tēbe pévic vabi 'z ozídja vùn nje cvét?
 Kaj čútar'co čez plěca iz mésta vùn hitíš,
 Al ne pijěš studěncov, se mērźlice bojíš?

V kogá si ták zamíšljen? kaj glédaš ták plašnò?
 Od njé, al od pomládi zmišljěš pésnico?
 Nobèn ní člôvek zvédil, kaj míslil je tačas,
 So ústa omolčále, oblédil je obráz.

Ko nájdejo ga, prázna čutárčica leží,
 Od sërca spét do sërca mu věč ne róji krí. —
 Kdo mu je krív bil smerti, se prášajo ljudjé;
 Nobēden ni bil zráven, sam Bóg neběški vé.

K pogrêbu vkûp derêjo ljudjé od vsih straní;
 Sevêre, njêga ljúb'ce, med njími vídit' ní.
 Skrivéj po pévcu jóka znabíti se domà;
 O, kómej je verjéti, de je tak vsmiljena!

Kaj mášnik z mizerêram, kaj dánes z líbero,
 In z drúgo per pokópu hití molítvijo?
 Poróka nánjga čáka, zató takó hití;
 Prelépa gospodíčna Sevêra se moží.

Zvečér jo jè poróčil, do polnočí svatvál;
 O polnočí vesél je 'z veséle drúžbe vstál;
 Ko príde tje do gróbov, kjer scêr kraljúje mír,
 Zaslíši med merlíči gospód glasèn prepír.

Pred njím odpró se vráta, vun pévic perhití:
 „Zakáj v perst posvečêno ste me zagrêbli ví?
 Ker sim se sám bil vsmètil, je zdéj prepír zató,
 Al rábeljnam zapáadlo, beríчам ní teló?“

Ne ljúb'ci bíť napóti, sim v strúpu smert si píł,
 Zakáj bi jèz nadléžen merlíčam v zêmlji gnjíł?
 Odkópan pévic léžal je zjútraj vérh zemljé,
 Pokópat' k tolovájam beríčam ga dadé.

Neiztrohnjêno sercé.

Grob kópljejo, de zádñji merlč bo vánjga dján;
 Obráz bledgá mladénča perkáže se na dán.
 Kopáči ostermijo, de 'z úst njih sápe ni,
 Manj vstrášení pogrébci vánj vpérajó očí.

De je lepó, bi sódil, visóko čêlo vsák,
 Ak bil bi nekakóvi zapústil ga oblák;
 Bílé lepé bi ústa, lep bíl obráz bi bléd,
 Ak bil bi nekakóvi přeč nejevólje sléd.

Dalj čas ni trúpla glédát', dih pèrvi ga z drobí;
 Sercé samó zavzétim ostáne přeð očí.
 Še blje, še čútiti je rávno ták gorkó,
 Ko, de bíló bi v pèrsih še zdrávo in živó.

Vsi prášajo kdo zádñji v to jámo dján je bíl,
 Gotóvo bíl svetník je, ker ní ves v gróbu zgnjíl.
 Stal tam je kámen, ktérge nihčè pred číslal ní,
 Híté mu máh otrébit', napis tak govórí,

De Dobrosláv je pévic bil tjékej pokopán,
 Ki pél v tak mílih glásih je od ljubézni rán,
 Pel v tak slovécih pészmah čast lépe déklice,
 Prevzétne gospodične, nemíle ljúbice.

Al, ko si je zvolíla mladénča drúziga,
 Iz pèrs nobèna njému ni pésem več peršlà.
 Per Bógu ni tolážbe iskál ne per ljudéh,
 Oči kalil mu jók ni, razjásnil líc ne sméh.

V nemár napréj je žível, manj svét, ko razujzdán,
 Umèri je nespovédan, in ne v svet' olje dján.
 Vsi právjio, de njému svetóst ne bráni gnjíť,
 Vsi právjio njegôvo sercé ne móre bíť.

„To pévčovo sercé je,“ star móž tam govori,
 „Ak bi biló svetnika, bi mír mu dála krí;
 Svetóst ne, pészmi véčne mu bránijo trohnét',
 Ki jih zapèrte v pèrsih je nòsil dókaj lét.

Mi mu sercé odprímo, pod nébam náj leží,
 De dán danášnji prèjde, de pèrva noč miní,
 De vstáne drúgo sónce, perpélje béli dán;
 Spet zájtro ga pogléjmo, ko míne zór hladán.

Hladfjo naj ga sápece, naj rôsa páde nánj,
Naj sónce, lúna, zvézde, kar so mu pévskih sánj
Pred vdihnile v življénji, prejmêjo spét 'z njegà;
Ak bó ta čas splahnélo, spet zagrebímo gà.“

Razplátili sercé so, ležálo nóč in dán,
Je tám pod jásnim nébam, ko míne zór hladán,
Ko vstáne drugo sónce, sercé takó skopní,
Ko béli snég spomládi, de kàj zagrebstí ní.

Ribič.

Mlad ribič céle noči veslá,
 Visóko na nébi zvézda migljá,
 Nevárne mu káže póta morjá.

Več lét mu žárki zvézde lepé
 Ljubézen síjejo v mládo sercé,
 Mu v pèrsih budijo čiste željé.

Ak káki vihár od déleč pertí,
 Ak káki se mórski sòm pervalí,
 Ak káko mu brézno naspróti reží,

Na zvézdo gled'jóč vhití, bo otét;
 Mlad ribič od čistiga ógnja vnét,
 Po mórji je váрно veslál več lét.

Enkrát se valóvi morjá razdelé,
 Perkážejo 'z njih se dekléta lepé,
 Do pása mórske dekléta nagé.

Se kópljejo, sméjajo tak pojó:
 „O, sréčen ribič, sercé zvestó!
 Kak dólgo še míliš ti glédati v njó?

Povėj nam ribič! povėj zarés,
 Al čákaš, de páde zvézda 'z nebés,
 Al, de bi k nji zlétel, čákaš perés?

Biló bi drúgimu čákat' dolgčas,
 Biló bi drúgimu čákat' mráz,
 Bi drúgi se ne ogíbal nás.

Nocój bi drúgi odpérl oči,
 Bi vídil, kak blízo strélca stojí,
 Lepôta, ki zánjo sercé ti gorí.“

O, rės je, de bi takó ne biló!
 Vse rės, kar dekléta mórske pojó;
 Obúp mu zalíva sercé zvestó.

Fant z célo močjó se v vėslo vprè,
 Ní már skalovjá mu, vihárjov ne,
 Nič věč se na zvézdo ne ozrè.

Napréj brez mirú svoj čòln derví;
 Al ták za pévkami ribič hítí,
 Kdo vé! al sám pred sebój beží.

Zgubljen je vtopljen, se bojím;
 Kdor ljúbi brez úpa ga svarím,
 Nikár naj ne veslá za njím! —

Žénska zvestóba.

Bil gódec je mlád, in lép, in vesél,
Lepó je gódil, sladkó je pél.

Biló ni godú, svatóvšnje, semnjá,
De tjè ne bíli bi vabíli gá.

Poslúšajo rádi ga vsi ljudjé,
Ga glédajo ráde dekléta mladé;

Posébnó pa Mícka župánova hčí,
Pogósto vánjga obráča očí.

Od čistiga gódec je ógnja vnét,
Za Mícko bogáto, róžo deklét.

Zastónj več drúzih postópa za njó,
Le njému perjázno se sméja okó.

In kar mu obétate očésa njé,
Potèrdijo kmálo beséde sladké.

Nje óča scer stávi ljubézni se vbrán;
Al óča bo spróšen, al pa goljufán.

Obljúbi Mícka godčova bí';
Al sámka ostáti, se ne možít'.

Peršél je v grád mlad, lép kancelír,
Sto zlátih je slúžil dvákrat štír.

Lohká bi z témi in kar bo dobil
Še zrúven, ženico, otróke redíl.

Od kónca mésto hod' obiskvát;
Povábí ga déklic óče al brát.

Vklón máterni gospodíčne okó
Ponújata v zákon mu njéno rokó.

Al v krátkim času se zgodí,
De céle mészce ga v méstu ní.

Novíca právi se na glás,
De hódi k župánu pogósto v vás.

Scer óče župán so móž neslán,
Kaj déla tám kancelír vsak dán?

Perljudna in lépa je njéga héi;
Al óna zvestó za gódca gorí.

Bil vél'ki Šmáren peršél je spét,
Peršél god Mícike, róže deklét.

Bil čas se je Míc'ki perkupit',
Zagódnico čas ji je bil naredit'.

Pod ôknam gódejo gódcí trijé,
Med njími tam góde ljúbi njé.

Pod ôknam gódejo úre trí;
Al Mícike lépe k ôknú ní.

Nje gódec strúne pertíska hudó,
Od Mícike jémlje nékdo slovó.

Na góslíh póčila strúna je,
To gódec! ní dôbro známinje.

Zarótil se je, se je zaklél,
De strúne drúge ne bó napél.

Na máli Šmáren prebléčena
Gospá je Mícika v cérkev peršlâ.

„O, gódec! kak dólgo boš še žalovál,
Kak dólgo se préd ljudmí sramovál?“

Pomísli, de v jópicí déklica
Gospá bi ráda vsáka bilâ.

Zakáj si bogúte lótil se?
Snubačov imá na zbéranje.“

Takó ga prijáti tolážijo,
Doklèr mu obráz razjásnijo.

Po strúni ga le boli sercé,
De več je na góslu napéti ne smé.

Kdor úrne roké, sol v glávi imá,
Si v vsáki nesréči pomagat' zná.

Spet góslu je gódec v róke vzél,
Na trí je strúne gósti začél.

Pretéklo bíló let dvóje še ní,
Je bóljši gódil na strúne trí,

Ko znál je pred gósti na vse štír,
In več je zaslúžil kot mládi kancelír.

Bíló ni godú, svatóvnje, semnjá,
De tje ne bíli bi vabli gá.

V pondélik jútro 'z veselga godú
Šel dôbre je vólje gódec domú.

Na prágu déklica lépa stojí,
In sôlza za sôlzo ji káplja 'z očí.

„O, déklica! ròsna róžica!
Kogá te tak žáli, bóžica?“

„Oh v hŕši moj ōča leží bolán,
In nímam mu dáti, kot sók neslán.“

Bil gódec je méhkiga sercá,
Mošńico póлно déklici dá.

Za dár svoj ōn je nepôkoj prejél,
Za vbógo déklico se je vnél.

In dólgo ní zastónj zdihovál,
Je kmálo objémal jo in kušovál.

Obljúbi mu védno zvésta bíť;
In ōn se pred pústam z njó poročít'.

Ta čas je končal bil vójsko mír,
Spušén na odlóg je bil mušketír.

Pred dvéma létama bil je vjét,
Posíli v soldáte bíl je vzét.

Jokále so mílo njéne očí,
Ki zděj ji sercé za gódca gorí.

V nedéljo spet bíl je pod lípo plés,
„Kaj vídiš tam? gódec! áli je rés,

De stára ljubézen ne zarijoví,
Devétkrat se vérne, ponoví?

Zakáj se tak jézno obráča t' okó?
Kaj strúne pertískaš tak hudó?"

Plesála sta rávno mémo njegà
Na góslih je strúna póčila.

Zarótil se je, se je zaklél,
De níkdar več drúge ne bó napél.

„Neúmnost in ubóžnost ste sestré,
Bilà ni déklica táka za té.

Le gósti spet skúsi in bódi vesel,
De nísi v zakóna se mréže vjél.“

Takó ga prijátli tolážijo,
Doklèr mu obráz razjásnijo.

Po strúni ga le bolí sercé,
De več je na góslí napéti ne smé.

Po strúni se dólgo ní kasál,
Na dvé je spét kmálo gósti znál.

Bilò ni godú, svatóvšnje, semnjà,
De tjè ne bilí bi vabíli gà.

In bil je spet v grádu gód gospé,
Tam slíшат' slovéc'ga gódeca želé.

In v grádu je lépa híšna bilà ,
Perljúdna , al zvíta tíčica.

Bilà še ni stára dvájset lét ;
Al vùnder je dôbro poznála svét.

Iz úst gospodičen svôjih zná ,
Kak tréba se trúdit' je za možá.

Zvestôba je bráti v gódca očéh ,
Ki ní je nájdal per ljúbicih dvéh.

Kak stréže mu , kàk perlizúje se ;
„O , gódec ! nastávlja ti límance.“

In práden se vnámejo zvézde nočí ,
Že gódec za lépo híšno gorí.

Njo , kóder on hódi , íše okó ,
Vse pésmi njegòve nje hválo pojó.

Tud' óna obljúbi le zánjga gorét' ,
In gódec presréčni obljúbi jo vzét.

Bilé so v grádu velíke gostí ,
Bilà omožíla je mlájši se hčí.

Peršél je bil v grád marsiktéri svát ,
Iz mésta peršél je nevéstni brát.

Šampánjca so píti, veséli bili,
Odbila je úra polnočí.

Bil gódec zagódil je kotiljón,
Vsi prášajo, kje je mládi barón ?

Vsi prášajo, kaj se mu zgodílo je ?
Ker ní ga, de bi on vódlil verstè.

In gré ga iskat, klicat strežáj,
In drúgi za njím, ker ní ga nazáj.

In právili so si tám na uhó,
Kje, de so ga nájdli in kakó.

Ko gódec skrivnóst pogóvora zvé,
Mu líca rudéče obledé.

Po strúnah lok gôri in dôli derví,
De zádnjih strún éna odletí.

Zarótil se je, se je zaklél,
De drúge ne bóde strúne napél.

Tri léta so préč, zdravník je čas,
Razjásnil se spét je gódeca obráz ;

On, ko Paganin je navádlil se,
De gódel na éno strúno je.

Na êno je strúno gódiť vesél,
In zráven od svôjih ljúbic je pél.

In pél je takó od žén in deklét,
De nič nobêni ne smé se verjét.

Zaljúbil se ní v nobêno věč,
Dal êno jim hválo je gódec slověč:

„De ône samé nam úrjo roké,
De ône samé nam gláve vedré.“

Orglar.

Popusti posvétno rábo
 Orglarčík in grè v pušávo,
 Tàm prepévat' bôžjo slávo,
 Svôje citre vzáme sábo.

Pésmi svôje med stoglásne
 V gôjzdu zlíva tíčov kóre,
 Od prihóda zláte zóre,
 Dòkler sóncea lúč ne vgásne.

Al vesélje v sêrzu vtóni
 S časam mu za pétje slávcov,
 In vsih gôjzda prebivávcov,
 Ker vsák svôjo védno góni.

On ob drúgi si pomládi
 Zbêre tíče mládo-kljúne,
 Jim prebéra svôje strúne
 In jih ráznih pésem vádi.

Kósa, terdokljúnsko déte,
 Od preljúb'ga Auguštína,
 Vél'kogláviga kalína
 Naučí pét' pésmi svéte.

Zméram svôje góni slávčik,
 Zméram od ljubézni bije
 Sèrcu sládke melodíje,
 Tóži ga Bogú pušávčik :

„Lèj, kalín, debéloglávec,
 Tèrdokljúnast kós je svôje
 Pésni pústil, lépsi pòje,
 Pođučit' ne dá se slávec!“

Al Bog slávca ní posváril,
 Le posváril je pušávca :
 „Pústi péti môjga slávca,
 Kákor sim mu gèrlo stváril.

Pél je v súžnosti želézni
 Jeremij žalòst globòko ;
 Pésem svôje je visòko
 Sálomon pél od ljubézni.

Kómur pévski dúh sim vdíhnil,
 Ž njím sim dál mu pésni svôje ;
 Drúgih ne, le té naj pòje,
 Dòkler, de bo v gróbu vtíhnil.“ —

Različne poezije.

Zvézdoglédam.

 si pòjte rákam žvížgat,
 Lažnjívi prátikárji,
 Lažnjívi zvézdoglédi,
 Vreména ví preróki!
 Ví modrijáni! hóčte
 V nebéških zvézdah bráti:
 Al sónce bó dobrótno
 Nam dálo sréčno léto,
 Al bó nebá togôta
 Vetróv nam šum zbudíla,
 Razsúla v pólje tóčo,
 Vtopíla čóln na mórji,
 Sad umoríla terte.
 Lažnjívi zvézdoglédi!
 Vsi pòjte rákam žvížgat.

Dve sámi zvézdi glédal,
 Očí sim svôje ljúbe,
 Dve svítli zvézdi glédal,
 Sim v njih neúmni slépic
 Veséle brál si dnéve,
 In sónčno brez oblákov
 Sim brál ljubézni sréčo.

Solzé so mēni zrásle,
In kàs in sērd sta zrásla,
Sramôta ino mójga
Mirú je smèrt mi zrásla.
Dve sámi ste zmotíle,
Dve sámi zapeljále
Mi zvézdi úmno glávo;
In cěl'ga néba hócete
Vi zvézde zmodrováti! —
Lažnjívi prátikárji,
Lažnjívi zvézdoglédi,
Vreména vsi preróki,
Le pòjte rákam žvížgat! —

V spominj Matija Čopa.

(Méra po zgólih vdárjih.)

Táhati léd náš šè le začnè se, pomlád je drugód zé;
 V drági slovénski vkrotèn ni domovíni vihár.
 Stéšemo svój si čolnič nòv, z Bógam zročmò ga valóvam;
 Ní se navádil popréd bréznov se, skál ogibát'.
 Zvézde, ki réšjo, bílé so nezuáne, ki čóln pogubéjo;
 Lél bíl náš je kermár, drúgi je bíl Palinúr.
 Tí nam otél si čolnič, si mu z jádrami kërmo poprávil,
 Tí mu pokazal si pót právo v dežélo duhóv.
 Skríta nobèna bílà ní zvézd tí nebá poezije,
 Slédni je bíl ti domáč jézik omíkan, učèn.
 Stári Rimlján kar svetá je gospód, kár Grecia módra,
 Z Láhi, Francóz, Španiól, Némic in Albionic,
 Čéh in Polják, kar Rúš in Ilír, kar ród náš slovénski
 Slávnih izmíslil si bíl čása do tvójga písánj,
 Pólno si znádnost imél njih, Čóp! velikán učénosti,
 Tí si zakláde duhá Krézove bíl si nabrál.
 Nísi zaklépal domà tí zláhtniga bláгодарóva,
 Sèbi zročèno mladóst, drúge si z njim bogatíl.
 Kómej zastávil, roják, si peró préd praznuvajóče
 V zgúbo velíko rodú, kríviga dókaj samúd,

V Sáve deréče valóv tam vertínčinah smèrt te zasáči,
Glás ti zaprè besedí, 'z rók ti potégne peró.
Zèmlja nemíli čuváj nam zaklád tvój váruje skópa;
Gróbi na tvôjim oči máteri Slávi rosé.
Níso suhé nam prijátlam oči, ki se spómnilo tēbe,
Ino predrágih z tebój tvôje ljubézni daróv.
Séme, ki tí zasejál si ga, žé grè v klásje vesélo,
Nám in za námi dokáj vnúkam obéta sadú.
Náj se učénost in imé, část tvôja, roják! ne pozábi,
Dókler tēbi dragó v Krájni slovénstvo živí! —

Nóva pisarija.

Učénec.

„**D**e zděj, — ko žé na Krájnskim vsák pisári,
 Že búkve vsák šušmár dajè med ljúdi,
 Ta v prózi, úni v vérzih se slepári, —
 Jez túdi v tróp, — ki se potí in trúdi,
 Ledíno ôrje naše poezlje, —
 Se vríniti želím, se mi ne čúdi.
 Prijátel! úči mène pisarije:
 Kakó in káj usěč se Krájncam pôje,
 Odkri mi próze naše lepotlje.“

Pisár.

„Ak so pisár postáti želje tvôje,
 Moj zláti úk poslušaj in zastópi,
 Zapíši těrдно ga v možgáne svôje!
 Ak hóčes káj veljáti v našim trópi,
 Beséd se ptújih bój, ko húd'ga vrága,
 Ak kós si tému, kòj na pěrste stópi.
 Naj próza tvôja bó lepôte nága,
 Minérve nič ne prášaj, pój posíli,
 Pisárjam próza bó, in pésem drága.
 Čes bíti v krájnskih klásikov števili,
 Debélo po gorjánsko jo zaróbi,
 Vsi bómo tvôjo část na glás trobili;

Ak róvtarske vezáti znáš otróbi,
 Nov Orfej k sěbi vlékel bós Slovéne,
 In pôzen vnúk poróma k tvôj'mu gróbi.
 De krájnsina zaklád ti svôj odkléne,
 Zapústi róčno méstne mi soséde,
 Tri léta pôjdi v róvtarske Aténe.“

Učénc.

„Al žláhtne krajnske tam cvetó beséde,
 Kjer govoriti dôsti věč ne znájo,
 Pastírji sámski, ko iména čéde?“

Pisár.

„Tam, kjer po stári šégi šé drekájo,
 Kjer ne zmajéjo dôst', al nič jezika,
 Beséd neimškvávcov gérlih ne poznájo.“

Učénc.

„O sréčne róvte! v vás me íti níka:
 Al se bojím per róvtarji, per kméti,
 De béra besedí ne bó velíka.“

Pisár.

„Pečéne, ljúbčik! píseta na svéti
 Nikómur niso v gérlo perletéle;
 Brez trúda věčno se ne dá živéti.
 Beséde zrašéne, beséde zréle,
 Ne v róvtah, po planjávi ne kmetije,
 Nikjér ne bódo ti na nós viséle.“

Poslúšaj ga, kakó jo on zavíje,
 Jezíka sól, lepôla, de le zíne,
 In právo ti vezánje se odkríje.
 Tam púl'jo besedí se koreníne;
 K tem déni kónce: áča, íšče, úha,
 On, ôvka, ôvec, drúge pertiklíne,
 To têrdno skúpej zvári; permarúha!
 Lahkò boš v kózji róg ugnál Slovénce,
 In próti têbi bó Dobróvski — múha.“

Učénc.

„O zláti uk! adíjo méstne sénce!
 Apólón drúgi bóm jez srèd kozárjov
 Si v róvtah plétel nevmerjóče vénce. —
 Al naše ljúdstvo nékdaj ni oltárjov
 Minêrve in Apólona imélo,
 Od gèrških, od latínskíh so pišárjov
 Dobíli stárši učénost v dežélo,
 In z njó beséde ptúje; — razodéni,
 Al sáj se bóde tíh poslúžit' smélo?“

Pisár.

„Bog téga várij! po nobéni céni,
 Jezíka náš'ga z njími ne ognúsi!“

Učénc.

„Sej túdi drúgi to storé Slovéní;
 Sej vémo, de turčúje Serp, de Rusí
 Tatárijó, Polják de fráncozúje,
 De včásíh vérlí Čèh nemáškvádí músi.“

Pisár.

„Lej, v knjigah njih je tol'kánj lú'ke plúje
 Med lépo, čisto Slávšno zasejáne,
 De je nobèn puríst věč ne izrúje;
 Al búkev naše Krájnsne spakedráne
 Pešičico denimo na ognjíše,
 Prerôjen Fênis čist de 'z ôgnja vstáne.“

Učénc.

„Čmu bó nam, prášam prážno pogoriše?
 Al mútasti počákamo zijáli,
 De 'z njéga zráse nôvo besediše?“

Pisár.

„Slovénsko lú'ko bómo rešétáli,
 Hraníli dôbro zérno, in kar zmánjka,
 Iz svôjih bomo tó možgán' dodáli.“

Učénc.

„Te čúdne zmési stáriga ostánka
 In iz novink Slovénie v Koratáni,
 Ne bó razúmel Štájarc ne Ljubljánka.“

Pisár.

„Gorjácarji, tatóvi in cigáni
 Po svôjim govoré; kogá za sílo
 Nam v búkvah jézik svôj iméti bráni?“

Učénc.

„Gorjáčarsko, cigánsko káj berílo
 Bo čúdno vam pisárjam pomagálo,
 Ak bó se vsè drugači govorílo ;

Samí svoj úk spoštújete premálo,
 Več ptújk clo tébi, ne zaméri, vjíde,
 Zakáj bi se jih môje žnáblo bálo?“

Pisár.

„To govori se, kar na jêzik príde,
 Pogóvor, ko na všesa věč ne býje,
 Ko zjútrejna meglà se v nič razíde;
 Kar v búkvah je natísňjen'ga upíje,
 To brátec! mèd učène gré linguíste,
 In príča od jezíka lepotíje.
 Slovenci bódo bráli búkve číste,
 Ak nás ne hvál'jo, naj me vzáme zlódi!
 Cel svét posnémal krájnske bó puríste.
 Kar nóčte ví, uméti k svôji škódi,
 Kar ne dopáde váši slépi búči,
 Častíli bódo pózni tó naródi.“

Učénec.

„Peržgál si, mójster! žark mi nôve lúči;
 Na délapust de sódniga jez dnéva
 Slovím, še tó, kaj pél bóm, me podúči!“

Pisár.

„Horáci dúlce et útile veléva,
 Kaj prida slíš'jo všesa náše ráde;
 Nam útile je zérno, dúlce pléva.“

Učénec.

„Románce zděj pojéjo in baláde,
 Tragédíja se túdi nam obéta,
 Souête slíšim péti pévce mláde.“

Pisár.

„Od méne pésem vsáka je prekléta,
 Ki níma práv slovénskiga iména,
 Naj še takó prijétno bó zapéta.
 Ljubézen pôje pévcov tih Kaména,
 Jeziku déla ino sèrcu ráne,
 V gerdôbe stréla tréši naj ognjéna!
 Baláde od čebélice zasráne,
 De bi se té med námi zamórule,
 Tragédije ostále nam neznáne!
 De bí Krajníce strúpa 'z njih ne píle,
 Ljubézni sládke, ki sercé zapélje,
 Bi z Rómejovo Júljo ne čútile!“

Učéneec.

Res škóda bi biló, zdej od nedélje
 Do drúge šestkrat se sercé unáme,
 Je šéga, de kdór príde préd, préd mélje!“ —

Pisár.

„Baláde pét' je mlátva prázne sláme,
 Je réč pohújšljíva in zapeljíva;
 Lenóro bère naj, kdor ne verjáme.
 Románca je z tragédijo škodljíva,
 Teh in sonétov in zdravljíc ne píši,
 Sovráži vse té Muza sramožljíva.
 Poj rájši tó, kar tréba je per híši,
 Za hléve tréba, tréba je na pólji,
 Poj tó, kar kmèt in méščan z prídam slíši.“

Učěnc.

„Bog ti zapláti úk, po tvóji vólji
Bom pél: gosénce káj na répo várje,
Kak perdelúje se krompír nar bóljí;
Kakó odprávlajo se óvcam gárje,
Pregánjajo ušívím glávám gnjide,
Lovíti míš' učil bom gospodárje.“

Pisár.

„O, zláti vék zdej Múzam krájnskim príde!“ —

Pèrva ljubézen.

Ve míru sèrčnimu nevárne léta,
 Mladósti léta so slovó jemále;
 Domáče sim lepé poznal dekléta,
 Dežél sim ptújih vídil hčére zále;
 Bilà sercá ni próstost mèn' odvzéta,
 Že so prevzétne míslí mi vstajále,
 De mál', al nič ljubézen ne oprávi,
 Per tému, ki se tèrdno v brán ji stávi.

Peršlá lepóte rájske je devica,
 De vídil bi ne bíl podóbe njéne!
 Rudéči zór osrámoté nje líca,
 In njé oči nebéških zvézd plaména,
 Nikdár več zdráv ne bó, ki ga pušica
 Pogléda bístriga v sercé zadéne,
 Kdo znál popisat' úst bi ljubeznívost,
 Nedólžnih pèrs snegá kdo zapeljívost!

Namést iskát' zavétje v trúmi gósti,
 Ki nji podóbná stála je prèd máno,
 Ki je od njé na zádnji pétik v pósti
 Petrárkovo bíló sercé užgáno,

Pogléda njén'ga vžíval sim sladkósti,
 Doklér, de je sercé dobilo ráno,
 Ki péče nóč in dán me brez hladíla,
 Ki ní dobíti ji nikjèr zdravíla.

Ne omečé je lica obledéne,
 Ne pésem žalostnih glasóvi míli,
 In ne očí od spánja zapušéne,
 Solzé ne, ki tekó iz njih posíli.
 Vesélje, mír zbežála sta od mène,
 Obúp topí sercé, ker se ne vsmíli. —
 Takó, kdor míslí tédno stáli, páde,
 Nevárno glédat' je dekléta mláde.

Zatórej, kómur már je próstost zláta,
 Cvetécíh déklic náj ne ogledúje!
 Bilà mirú sta men' očesa táta,
 Na svéje náj pogléde skèrbno čúje;
 Očí odpró ljubézni dúr' in vráta,
 Skoz té se náša pámet premagúje.
 Kdor mène nóče bógat', sám bo zvédil,
 V nesréče móje réva bó zabrédil.

Slovó od mladósti.

Dni môjih lépsi polovica kmáto,
 Mladósti léta! kmálo ste minúle;
 Rodíle vé ste méni cvétja málo,
 Še téga róžice so se kój osúle,
 Le rédko úpa sónce je síjalo,
 Vihárjov jéze sò pogósto rjúle,
 Mladóst! vundér po tvóji témni zárji
 Sercé britkó zdihúje, Bog te obvári!

Okúsil zgódej sim tvoj sád, spoznánje!
 Vesélja dókaj strúp njegóv je vmóril:
 Sim zvédil, de vést čísto, dôbro djánje
 Svet zaničváti sè je zagovóril,
 Ljubézen zvésto nájti, krátke sánje!
 Zbežále stè, ko sè je dán zazóril,
 Modróst, pravičnost, učénost, devíce
 Brez dót žalváti vídil sim samíce.

Sim vídil, de svoj čóln po sápi sréče,
 Komúr sovražna je, zastónj obráča,
 Kak véter njé naspróti tému vléče,
 Kogàr v zibéli víd'la je beráča,

De le petica dá imé slovéče,
 De člověk tóliko veljá, kar pláča.
 Si vídil číslati le tó med námi,
 Kar úm slepí, z golffjami, lažámi!

Te vídit', gérji víditi napáke,
 Je sèrcu ráne vsékalo kerváve;
 Mladostí jásnost vùnder míslí táke
 Si kmálo iz sercá spodí in gláve,
 Gradóve svítile zída si v obláke,
 Zelène tráte stávi si v pušáve,
 Povsòd veséle lúčice peržíga
 Ji úp golffívi, k njim iz stísk ji míga.

Ne zmíslí, de dih pérve sáp'ce bóde
 Odnéset tó, kar míslí sò stvaríle,
 Pozábi kòj nesrécè prestánih škóde,
 In rán, kí so se kómej zacelíle,
 Doklèr, de smò brez dná polníli sóde
 'Zučé nas v stárjih létih časov síle.
 Zatò mladóst! po tvòji tèmni zárji
 Sercé zdíhválo bó mi, Bóg te obvári!

Glósa.

*„Slép je, kdor se z pétjam vkvárja,
krajnec mój nu óste kúše;
Pévcu védno sréca láše,
On živi, vmèrje brez dnárja.“*

Le začniva per Homèri,
Pròsil réva dní je stáre;
Mráz Ovídja v Póntu táre;
Drúgih pévcov zgódbe héri:
Nam spričuje Aligièri,
Káko sréca pévče vdárja;
Nam spričújeta písárja
Luzijáde, Don Quixóta
Kákošne Parnása póta —
Slép je, kdor se z pétjam vkvárja.

Káj Petrárkov, káj nam Tásov
Tréba pévcov je perjétnih?
Slíšim od butíc nevkretnih
Prašát' zdájnih, prédnjih časov.
Kómur már perjétnih glásov
Pésem, ki pojó Matjáže,

Bôje krôg hrováške stráže,
Már, kar pévec pél Ilirje
Már, „Čebél'ce“ rôji štirje,
Krájniec mój mu ôsle káže.

Láni je slepár starino
Šè prodájal, nôsil škatle,
Méril plátuo, trák na vátle,
Létas kúpi si grájšino.
Náj gre pévec v dáljno Kíno,
Šè naprèj se pôt mu káže,
Náj si z tínto pèrste máže,
Náj ljubézen si obéta,
Vnèti lépiga dekléta,
Pévcu védno sréča láže.

Vúnder péti ôn ne jénja,
Gráb'te dnárje vkùp gotóve,
Kupuvájte si gradóve,
V njih živéte brez terplénja.
Kóder se nebó razpénja
Grád je pévca brez vratárja,
V njim zlatnina čísta zárja,
Srebernina rôsa tráve,
Z tím poséstvam brez težáve
On žíví, vmerjè brez dnárja.

Zabavljivi napisi.

Predgovor in zagovor.

Feriant — summos fulmina montes.

Kaj misli, kógar bi pušice té zadéle,
De na visóki vérh leté iz néba strele.

Uzròk nezlátiga véka.

Peršli bi zé bill Slovencam zláti čási,
Ak klásik bil bi vsák pisár, kdor nám kaj kvási.

Nóvi Pegasus.

„Višnjáni! kám ste svôjga pólža djáli?“
„Za Pégaza smo pévcam ga prodáli.“

Čebélice pušicarjam.

Ko vsáka ní živál lesíca,
Tak vsáki ní napis pušíca.

Čebélice pravljícarjam.

Pravljíca po Esóp' od vás zapéta,
Več níma slásti, kákor jéd pogréta.

Čebélice šestomerjovcam.

Ak kdo v Heksámetru naměst spondéja,
 Al dáktila posluží se trohéja,
 Ne vé, kam se cezúre déjo,
 On vpréga Pégaza v galéjo.

Čebélice pěsmam brez s in c.

„Brez cětov tēce vír mu Hipokréne,
 In ésov v pěsmah njéga najti ní!“
 „Zatórej nímajo nobēne scēne,
 Zató so pěsmi tiste brez soll.“

Čebélice pěvcam létnih časov.

Kdor govoríti káj ne vé,
 On vréme hvál' al tóži;
 Kdor pěvcov péti káj ne vé,
 Od létnih časov króži.

Lesničnjeku in Levičnjeku.

Kakó bi néki sládke pěl Lesničnjek!
 Kakó bi néki práve pěl Levičnjek!

Préd pěvcu pôtlej homeopátu.

Popréd si pévec bíl, zdaj si homeopát;
 Popréd si čása bíl, zdaj si življénja tát.

Čebelárju.

Zakáj pač múhe mój loví Kastélic?
 Prodájat' míslí jih naměst čebélic.

(Vódnik.)

Prebléčen sim mnišič bíl,
In rád sim pél, še rájši píl.

Rávníkarju.

Gorjancov naših jězik poptujěvávši
Si krív, de kólne kmět molítve brávši.

Ahácelnovim pėsmam.

Ne čúdí se, nesláne
De pėsmi bódo bráne,
Lej páre vábi: „pári, pári!“
In bōžje vólke: „šúri, múri!“

(Měra po vdárjih glásnikov in naslédu soglásnikov.)

Nėkim pėvcam duhóvnik pėsem.

Rės je duhóvna, in rės pėsem ní váša duhóvna,
Dúh praznôte ki imá, bōžjiga prazna duhá.

Krémpeljnu.

Nísi je v glávo dobíl, si dobíl le slovėnšino v krémplje;
Dúh preonémčeni sláb, vóljni so krémpłji bíli.

Kopítar.

Nósil učėno glavó z častjó sim vsih premagávec;
Smért in ošábnost stė zmagale mēne samé.

*Daničarjam.**Dobrórski.*

„Perjátel! ki 'z svetá prídeš, mi pověj po pravíci,“

Dobrovius modróst práša Kopítarjovo:

„Al Dubróvničanov, sèrpski, al már vèrli hrováški

Jézik písejo Gáj, Gája goréča druhál?“

Kopítar.

„Gáj daničár, daničárska druhál? svój písejo jézik,
Slávšine tí júžnih sò jáničárji dežel.“

Baháči čvetéro bòlj mnóžnih Sláve rodov.

Čéh, Polják in Ilir, Rús svój 'zobraziti jézik,

Njih le mogóčni ga ród ina pravíco písát';

Béli Hrovát, Rusnják ne, Slovák ne, z Slovenci ne drúgi,

Tim grè Sláve pesám, lájati, táce lizát'.

Naróbe Katón.

Od drúgih mánjši in častèn mánj ród je slovénski,

Lákota sláve, blagá, vléče písárja drugám.

Vietrix causa Diis placuit, sed victa Catóni;

Stánko Slovéncov vskók, Vráz si naróbe Katón.

Pričujojče poezije.

Smé nékaj nas, kèr smo Prešérnove, bíti prešérnih;

Pésem káže dovòlj, kák je naš óče kroták.

Gazéle.

1.

Pésem môja je posóda tvôjiga iména,
Môjiga sercá gospóda tvôjiga iména;
V nji bom mèd slovénske bráte sládki glás zanésil
Od zahóda do izhóda tvôjiga iména;
Na posódi v zlátih čèrkah sláva se bo brála
Od naróda do naróda tvôjiga iména,
'Z njé svitlôba hó goréla šè takrát, ko bóva
Unstran Káronov'ga bróda tvôjiga iména.
Bòlj ko Délie, Koríne, Cíntie al Lávre
Bi biló pozábit' škóda tvôjiga iména.

2.

○ Čí sim věčkrat prášal, áli smém
Ljubíti te; odgóvora ne zvém.
Od déleč glédaš, drága! me perjázno;
Prevzétno víhaš nós, ko mémo grém.
Ak v tēbe so oběrnjeni poglédi,
Odtégneš přecej svůj obráz očém;
Al, ak dekléta drúge ogledújem,
Zakřiti jéze ní ti móč ljudém.
Takó, al ljúbíš me, al me sovrážiš,
Kak bi ti vstrégel, síromák ne vém.

3.

 álostna komú neznána je resnica, de jo ljúbim,
 V pésnih môjih védna, sáma govoríca, de jo ljúbim.
 Vé že nóč, ki brítko slíši zdihováti me brez spánja,
 Vé že svítla zárja, dnéva porodníca, de jo ljúbim.
 Vé že jútro, vé že póldne, vé že mráčni hlád večéra,
 Tího tóžbo môj'ga bléd'ga, vél'ga líca, de jo ljúbim.
 Prebivál'sa môj'ga sténam, mírni je samôti znáno,
 Túdi nepokóju mésta ní novíca, de jo ljúbim.
 Vé že róža, ki per póti, kóder drága hódí, ráse,
 Vé že, ki nad pótjo léta tíca, de jo ljúbim.
 Vé že mókri prág nje híše, vsáki kámen blízo njéga,
 Ino vé, ki mémo vódi me stezíca, de jo ljúbim.
 Vé že vsáka stvár, kar védit' in kar slíšati od méne,
 In verjéti nóče drága mi devíca, de jo ljúbim.

4.

Drága! vé m kakò per tèbi me oprávljajo ženice,
 Právjo, de v ljubézni môji ni bilò nikdár resnice,
 Kak si brúsijo jezike, in ti štejejo na pèrste
 Per kaféti, kár jih nisim, kár sim ljúbil jih, devíce;
 Al poslušaj môjo spóved, rékla bóš, de sim nedólžen,
 De le sáma tí si kríva, ak je v tému kàj krivíce:
 Dòkler ne cvetè še róža, so v časti per nas viol'ce,
 Zvòncike, marjétee, drúge tudi číslamo cvetlice,
 Kdòr ni slíšal níkdar péti sládkih pésem Filoméle,
 Rád poslúšal bó sternáde, šínkovce in drúge tíce.
 Al je móč na pèrvi pròstor jo v zbirálših posadíti,
 Móč ji pèrvo část skazáti, áko v njih je ní kraljíce?
 Préd dekléta so iméle, ál kar tí cvetèš med njími,
 Vslh lepôt nobèna níma nam dopásti vèč pravíce.
 Tó pomíslí ne zaméri, de kar sónce sim zaglédal,
 Od očí so túdi mèni se uzdígnile tamníce.

5.

Pred otróci si igrála, drága! láni, — čas hití;
 Létaš že unémaš sërca po Ljubljáni, — čas hití.
 Kóder hódiš te mladénci sprémljajo z očmi povsòd,
 Satclítov tròp nam zvézde kràj oznáni, — čas hití.
 Zdéj je Hánibal per Kánah, premagávec tvoj obráz,
 Náše sërca Rím ostrášen, ne vstrahváni, — čas hití.
 Déklica prevzétna! zmíslí, kàk je krátek vsáki cvét,
 De začné se léto stárat' žé v Serpáni, — čas hití.
 Pévca vbóziga uslíši, kí ga ráníl tvój pogléd,
 Préd ko stárost bó Maháon njéga ráni, čas hití.
 De Helénina lepôta, tóljkanj móž pred Trójo smért
 Ní pazábljena, le pésem sáma bráni, — čas hití.

6.

 Al bo kál pognálo séme, kdor ga séje, sám ne vé;
 Kdòr sadí drevó, al bóde zréd'lo véje, sám ne vé.
 Se pod strôpam néba trúdi lét' in dán nómad;
 Al pa kônc léta bóde káj perréje, sám ne vé.
 In kúpec po svéti hódi, àl pa káj dobička bó,
 Za blagó kadér gotóve dnárje štéje, sám ne vé.
 In vojšák, ki ga trobénta vábi med kanónov gróm,
 Káj plačilo bó vročine, rán in žéje, sám ne vé.
 Lèj tak pévec tih gazélic, àl jih bèreš tí, al ne,
 Al per njih serecé ledéno se ogréje, sám ne vé.
 In al vèš, de tí ga vnémaš, tí mu pévski ôgenj dáš,
 Al se smèl bo razodéti sáj poznéje, sám ne vé.

7.

Kdôr jih bêre, vsák drugáči pêsmi môje sódi;
Eden hváli in spét drúgi vpíje: „fej te bódi!“
Ta velí mi: pój sonéte; úni: pój baláde;
Trétji bi bil bòlj prijátel Pindárovi ódi.
Bó perjéten morebití tému glás gazélic;
Uni bó pa rékel: káj za Vódnikam ne hódí?
Razújzdánim bódo môje pêsmi prenedólžne;
Al terejálke porekó, de jih je vdíhnil zlódi.
Jèz pa têbi sámi, drága! žèlel sim dopásti,
Drúgih nísim prášal, káj se jim po glávi blódi. —

Sonétje.

 čétov naših imenítne déla,
 Kar jih nekdájnih časov zgódba hráni:
 Kakó Metúlum se Avgústu bráni,
 Kaj je do zděj Ljubljána doživéla,

Kak vére brámba je bilà dežéla,
 Kakó per Sísku Kôpe so pijáni
 Omágali pred Krajnci Otománi,
 Vam bó Homêrov naših pésem péla.

Preslábe péti bôje vam slovéče,
 Pojó Krajncé lepôto môje strúne,
 In tvôjo část, nevsmíljena devíca!

Pojó ljubézni môje vam nesréče,
 Kakóvi révež je, ki ga presúne
 'Z očí nebéških véržena pušíca.

Verh sóncea síje sóncov céla čóda
 Po néba svítlih pótih razkropljéna;
 Od sóncea, ljúb'ga svój'ga zapušéna
 Jih zémlja célo nóč z vesêljam gléda:

Ko se zlati oblákov trúna bléda,
 Nazáj perpélje zárja ga ruména,
 Tak zémlja je v ljubézni vsa zgubljéna,
 De v-ánje ne obérne věč pogléda.

Kar zvézd nebó deklét imá Ljubljána;
 Rad ogledújem vās cvetéčo-líčne,
 Ljubljánske, ljubezníve gospodíčne!

Al drági táka móč je čez me dána,
 De príčo njé sim slép za vse devíce,
 Zamáknjen v mil' obráz sercá kraljíce.

Tak kákor hrepení okó čoluárja
 Zaglédat' vájni zvézdi, Dioskúri!
 Kadár razgrája piš ob húdi úri,
 Ko se tepó valóvi, gróm udárja. —

Zakáj ak vájnih zvézd zasíje zárja,
 Vetróvam Eol kój zakléne dúri,
 Po mórji, po razjásnjenim azúri
 Kraljúje mír, potíhne šúm vihárja. —

Tak, drága déklica l zvezd tvôjih čakam,
 Takó in bòlj še čakam hrepenéče,
 Oči zaglédat' tvôjih svítile žarke;

Zakáj, ak tí rekó bežát' oblákam,
 Ak šè takó vihári jéza sréče,
 Nebó se kòj zvedri krog môje bárke.

Dve sêstri vídile so zmóti vdáne
 Oči: biló deklè je nísko éna;
 Bilà je drúga nj visôka žêna,
 Obé lepôte cvét, in část Ljubljáne.

Pobégnil tak sim, kákor sèrna pláne
 Od lôvcov v préjšnjih čásih osterljéna,
 Ko spét se strélcov trúma ji zeléna
 Perkáže in jo spómni stáre ráne.

Ak prášate od kódi strahôta táka?
 Raníla méne z ôjstro sta pušico,
 Kupído strélec, máti z njim njegóva.

Ta dvá sim míslil víditi bogóva:
 Za Amorja sim mánj' imél sestrico,
 Bilà je véči Véneri enáka.

Kupido! tí in tvôja lépa stárka,
 Ne bóta dálje me za nós vodila;
 Ne bóm pel vájne hvále brez plačíta
 Do kônce dní, ko siromák Petrárka.

Dovòlj je lét mi žé naprédla Párka;
 Kogá mi je pernêsla pévska žíla?
 Nobêna me še ní deklét ljubíla,
 Kadíl ne bóm več váju brez prevdárka.

Obéti vájni so le prázne šále;
 Sit, nehvaléžnika! sim vájne tláke;
 Te léta, ki so mêni še ostálj,

Celdán iz právd kovál bom rumenjáke,
 Zvečer z prijátli práznil bóm bokále,
 Pregánjal z vínám bóm skerbí obláke.

Je od vesel'ga čása téklo léto ,
 Kar v Bétlehemu ángeljcov hosána
 Je oznaníla , de je noč končána ,
 Dvakrát devétsto tri in trideséto.

Bil véľki téden je ; v sabóto svéto ,
 Ko vábi mólit bôžji grób Kristjána ,
 Po cérkvah tvójih hôdil sim , Ljubljána !
 V Ternóvo , tjè sim úro šél deséto.

Ternóvo ! kraj nesréčniga iména ;
 Tam mèni je gorjé bíló rojéno
 Od dvéh očésov čistiga plaména.

Ko je stopíla v cérkev razsvetljéno ,
 V sercé mi pádla ískra je ognjéna ,
 Ki vgásnit' se ne dá z močjó nobéno.

Sonétni véneć.

Poet tvoj nõv Slovencam véneć vije,
 'Z petnájst sonétov ti takó ga spléta,
 De „magistrále“, pésem trikrat péta,
 Vsih drúgih skúpej véže harmonije.

Iz njéga zvíra, vánjga se spét zlije
 Po vérsti pésem vsáciga sonéta;
 Prihódnja v prédnje kóncu je začéta;
 Enák je pévec véncu poezije:

Vse míslí zvírajo 'z ljubézni éne,
 In kjér ponóči v spánji so zastále,
 Zbudé se, ko spét zárja nõč prežéne.

Ti si življénja mój'ga magistrále,
 Glasíl se 'z njéga, ko ne bó več mène,
 Ran mójih bo spomín in tvóje hvále.

Kan môjih bó spomín in tvôje hvále,
 Glasíl Slovénca^m se prihódnje čáse,
 Ko mi na zgódnjim gróbu máh poráse,
 V njim zdájne bódo bolečine spále.

Prevzétne, kákor tí dekléta zále,
 Ko bódo slíšate tih pésem gláse,
 Sercá želézne djále přeč opáse,
 Zvestó ljúbézen bódo bòlj spoštvále.

Vreména bódo Krájncam se zjasníle,
 Jim mílši zvézde, kákor zdéj sijále,
 Jim pésmi bòlj slovéče se glasíle;

Vundèr té bódo morebít' ostále,
 Med njími, kèr njih poezije míle
 Iz sèrca svôje so kalí pognále.

Iz sërca svôje so kalí pognále ,
Ki bolečin molčáti dëlj ne móre ;
Enák sim pévcu, ki je Leonóre
Pel Estijánke imenítne hvále.

De s' od ljubézni ústa so molčále ,
Ki mu mračíla je mladostí zóre ,
Ki v úpu nič iméla ní podpóre ,
Skrivéj so pèsmi jo razodevále.

Željá se ôgenj v méni ne poléže ,
De s' úpa tvój pogléd v sercé ne vlíje ,
Strah razžalíti te mi jézik véže.

Britkóst, k' od njé sercé več ne počíje ,
Odkrívajo njegóve skrivne téže
Mokrócvetéče róz'ce poezíje.

okrócvetóče róz'ce poezije
 Očitajo to, kár se v pèrsih skriva.
 Sercé mi je postálo vèrt in njíva,
 Kjer séje zdéj ljubézin elegije.

Njih sónce tí si. V ôknu domačije,
 Ne dá te nájti, lúč ti ljubeznjíva!
 V gledíšu, na sprehódih sréča kríva,
 Ne v krájih, kjèr plesávk verstà se víje.

Kolikokratov me po mésti žéne
 Zaglédat tèbe želja; ne odkríje
 Se mén' obráz lepôte zaželjéne.

V samôti iz očí mi sólza líje,
 Zatórej pèsmi tébi v část zložéne
 Iz krájov niso, ki v njih sónce síje.

Iz krájov niso, ki v njih sónce sije,
Kjer tvóje mílo se okó ozíra,
Kjer vsa v poglédu tvójim skérb umíra,
Vsíh bolečín se pozabljívost píje.

Kjer se vesélje po obrázi zlíje,
Kjer míne jéza notránj'ga prepíra,
Kjer pétje z pólníga sercá izvíra,
Zbudé se v sèrcu sládké harmoníje.

Kjer poroséno od ljubézni čísté,
Kali, kar žláhtniga je, žéne zale,
Ko, ki budí díh pomladánjski líste,

Od támkej niso pésni tvóje hvále,
Pomládi sréčne, blagodarne tíste
Celčás so blágih sápic pogrešvále.

Gelčäs so blágh sápic pogrešvále,
 Od tēbe, dráge déklice prevzétne,
 Pernēsle niso bóžicam prijétne,
 Ki bi bilà jih oživéla, hvále.

Bilé so v stráhu, de boš tí, de zále
 Slovénke némško govorít' umétné,
 Jih bóte, ker 'z Parnása so očétné
 Dežéle, morebiti zaničvále.

Kaméne naše zapúšéne bóž'ce,
 Samíce so pozábljene žalvále,
 Le ptújke so částile Kránjcov mnóz'ce.

Cvetlice naše poezije stále
 Do zdēj so verh snežníkov rédke róz'ce,
 Obdájale so vtérjene jih skále.

Obdájale so vtèrjene jih skále,
 Ko nékdaj Orfejovih strún glasóve,
 Ki so jim ljúdstva Trácije siróve
 Krog Héma, Ródope bilé se vdále.

De bi nebésa mílost nam skazále!
 Otájat' Krájna nášiga sinóve,
 Njih in Slovénecov vsih okróg rodóve,
 Z domáçmi pésmam' Orfeja poslále!

De bi nam sèrca vnél za část dežéle,
 Med námi potolážil ražpertije,
 In spét zedinil ród Slovénš'ne céle!

De b' od sladkóte njéga poezije
 Potšnil ves prepír, bilé veséle
 Vihárjov jéznih mèrzle domačije!

 ihárjov jéznih mèrzle domačije
 Bilé pokrájue naše so, kar Sámó!
 Tvoj dúh je zgínil, kár nad tvôjo jámo
 Pozábljeno od vnúkov véter brije.

Oblóžile očétov razpértlje
 Z Pipínovim so jármam súžno rámo;
 Od tód samó kervávi pùnt poznámo,
 Boj Vítovca in ropánje Turóčje.

Minúli sréče so in sláve čási,
 Ker vrédne déla niso jih budíle,
 Omólknilí so pésem sládkí glási.

Kar niso jih zatérle časov síle,
 Kar ráste róž na mládim nam Parnási,
 Izdíhljeji, solzé so jih redíle.

Izdíhljeji, solzé so jih redíte
 'Z Parnása môjga rózice prič'jóče:
 Solzé z ljubézni so do tēbe vróče,
 Iz domovínske so ljubézni lile.

Skelēče míslí, de Slovénec míle
 Ne ljúbi mátere, vanj upajóče,
 De tēbe záme vnéti ní mogóče,
 Z britkóstjo so sercé mi napolníle.

Željé rodíle so prehrepenēče,
 De z tvôjim môje bi imé slovélo,
 Domáče pésni mílo se glasēče;

Željé, de zbúdil bi Slovénš'no célo,
 De bi verníli k nam se čási sréče,
 Jim móč so dále rásti nevesélo.

Sim móč so dále rásti nevesélo,
 Ko zgódnja róža ráste zapeljána
 Od mlád'ga sóнца kôpniga Svečána,
 Ak nékej dni se sméja ji vesélo ;

Al nágne žalostno glavico vélo,
 Meglá k' od búrje perletí pergnána,
 In páde iz nebés strupêna slána,
 Pokrije snég goré in pólje célo.

Sijálo sónce je podóbe zále,
 Pogléda tvôj'ga pí sim žárke míle,
 Ljubézni so cvetlice kál pognále.

Nad žárki sóнца so se té zmotíle,
 Na mrázu zapušéne so ostále,
 Ur tèmnih so zatérale jih síle.

Ur tèmuih so zatérale jih sile
Vse pévca dní, ki té ti pésmi pôje;
Obúp, življénja gnús, začéla bôje,
Eriuje vse so se ga polastile.

Ko v véži je Orést Dijáne mile
Zadóbil spét bil zdrávje dúše svôje,
Tak bi bilé se od ljubézni tvôje
Vmíriše pérsi, líca se zjasníle.

Zbežále so té sánje krátko-časne,
Biló blisk nágel úpanje je célo,
Ki le temnéjši nóč storí, ko vgásne.

Od tód ni věč sercé biló veseló;
Kakó bilé bi poezíje jáсне!
Lej! tórej je bledó njih cvétje vélo.

Lej! tórej je bledó njih cvétje vélo,
 In rédke so, in slábe, nebogljêne,
 V zidéh tak podertije zapušêne
 Rastéjo v časih róže nevesélo,

Ki jim kropív kardélo réjo vzélo,
 In kar nezláhtnih zéliš kál tam žêne;
 Al, ak v gredíce vértá jih zeléne
 Kdo presadí, cvetéjo kòj vesélo.

Tak blízo mój'ga bi sercá kraljíce,
 Bi blízo tébe, sónce njih, dobíle
 Moč kvíško rásti poezij cvetlíce;

Ak hóčeš, de bi záljší cvét rodíle,
 Vesélo véle vzdígnile glavíce,
 Jim iz očí ti pôšlji žárke míle!

Jim iz očí ti pošlji žárke míle,
 Mí glédati daj líc svítlóbo zórno!
 Le nji temé kraljéstvo je pokórno,
 Samó njo bógajo víhárjov síle.

Skerbí veríge bódo odstópíle,
 Odpáadlo bó želézje njih okórno,
 Z preblágo tvôjo pomočjó podpórno
 Vse njih se ráne bódo zacelíle.

Zjasnílo se mí bó spét mráčno líce,
 Spét úpanje bó v sérci zelenélo,
 In ústam dálo sládké govoríce;

Na nóvo bó sercé spét oživélo,
 V njim rástle jásnih poezjý cvetlíce,
 In gnále bódo nòv cvet bólj vesélo.

In gnále bódo nòv cvet bòlj vesélo,
 Ko róže, kádar míne zíma húda,
 In spét pomlád razkláda svôje čúda,
 Razsípa po drevésih cvétje bélo.

In tòplo sónce vábi vùn čebélo,
 Pastír rumêne zárje ne zamúda,
 V germóvji slávčik pôje spét brez trúda,
 Vesélje preletí natóro célo.

O vém, de niso vrédne táke sréče;
 Od stráha, de nadležne poezije
 Bi ne bilé ti, mi sercé. trepéče.

Naj pésmi mílost tvôja sáj obsíje,
 Ki 'z njih, hladíti ráne si skeléče,
 Poét tvoj nòv Slovécam véneč víje.

Magistrále.

Slovéncam nòv poet tvoj vénece víje,
 Ran môjih bó spomín in tvôje hvále,
 Iz sêrca svôje so kalí pognále,
 Mokró-cvetéce róž'ce poezije.

Iz krájev níso, ki v njih sónce síje;
 Celčás so blágh sápic pogrešvale,
 Jih vtêrjene obdájale so skále,
 Vihárjov jéznih mèrzle domačije.

Izdihleji solzé so jih redíle,
 So móč jim dále rásti nevesélo,
 Zatérale so témnih ur jih síle.

Lej! tórej je bledó njih cvétje vélo,
 Jim iz očí ti pôšlji žárke mîle,
 In gnále bódo nòv cvet bòlj vesélo. —

Ki znal molitve žláhtnič tërde gláve,
 Ko té začétek, v ktéri pôje hvála
 Se njé, ki máti bôžja je postála,
 Kar znal, je védno môlil 'z misli práve.

Ko znébil dúh se trúpla je težáve,
 Legénda právi, de je róža zála
 'Z njegóviga sercá skoz grób pognála,
 Z napisam zlátič čèrk: „Marija áve!“

Od zóra, de se nágne dan k večéri,
 Glasí ponóči pésem se ognjéna
 Le tēbi, scer nobēni Eve hčéri,

De préd, ko vgásnila smert móč plaména,
 Je 'z serca zrástel véneč, ne zaméri,
 Ki nōsi čèrke tvójiga iména!

Sanjálo se mi je, de v svétim ráji
 Bilà sva sréčna tam brez zapopádka:
 Bilà je prèč življénja dôba krátka,
 Kjer me od tébe lóč'jo čási, kráji.

Sedéla z Lávro ti si sêstra mláji,
 Pred váma je bilà dní préjšnih prátka,
 Bilà med váma govoríca sládka,
 Kakó slovêla ktéra je od váji.

In tam na téhtnico svét'ga Mihéla
 Z Petrárkam djála svà sonéte svôje,
 Visôko môja skléd'ca je zletéla.

Perdjála čédnosti sva njé in tvôje
 Vsák svôjim pésmam, in skudéla
 Njegà bilà ni niž' od skléd'ce môje.

 elka , Togenburg ! bilá je méra
 Terpljénja tvôj'ga ; môje ga premága :
 Nazádnje omečí se tvôja drága ,
 Ti vsák dan ôkno célice odpéra .

Od zóra srécin úpaš do večéra ,
 De bó vid'jóča njé podóba blága ,
 In ko tí že pertêče smértna srága ,
 Se še zaúpljiv k nji pogléd ozéra .

V nebésih njé očí jez vídit' ménim ,
 Kadár predèrznem va-nje se ozréti ,
 Dva jézna Kèruba z mèčam ognjenim .

De bi ne žalil je v védním trepéti ,
 Bežím jez révež préd poglédam njénim ;
 Nobên mi žárk v življénja nóč ne svéti .

Biló je, Mójzes! tēbi naročēno,
Peljáti v Kanaan kardélo Júda;
Ak sréčna príde, príde úra húda,
Zamišljen si v tó opravílo éno.

Od déleč vglédaš zēmljo zaželjēno;
Povèrnjena veselja je zamúda,
In pláčane so póta pózne trúda,
Sercé otèrpne ti razvéseljēno.

Pét' ljubeznívost tvôjo in lepóto,
Je mój poklic, in sámó opravílo,
Doklèr me v grôba ponesó temóto;

Ak glédat' smém obličje tvôje mílo,
Za žalostnih nočí in dní samóto
Mi dáno je obílno povračílo.

Na jásnim nébi míla lúna svéti,
Kjerkóli žárki nje so zasijáli
Pozími se snegá, ledú kristáli,
Demanti róse bliskajo poléti.

Vsi éúdeži noči so razodéti,
Storí svetíla móč brez té, ki páli,
De lúna jih ko sónce ne razžáli,
De nénavárna je stvarém na svéti.

Ne bójte pésem se, ki jih prepéva
Tvoj pévec, tí, tvoj ljúbi, tvója máti!
In ki jih pél do zádnojiga bó dnéva.

Brez té moči, ko lúne žárki zláti,
Se v njih le tvója céna razodéva,
Pred njími nóče léd sercá bežáti.

Marsktéri rómar grè v Rím, v Kompostêlje,
 Al tjè, kjer svét Antón Jézusa várje,
 Tersát obiše, al svéte Lušárje
 Enkrát v življénji, al Marijno Cêlje.

V podóbah glédat' hrepení vesêlje
 Življénja rájskiga. Sled sénce zárje
 Unstránske glôrje, vtisnjeni v oltárje
 Ljubézni vérne ohladí mu želje.

Ah ták podóbo glédat' me devíce,
 Nebéške njé lepôte sénce, sánje
 Goljúfne, v ktérih kómej sléd resnice,

Ukáz želj vléče v tvóje domovánje;
 Sercé obúpa mánj moré pušíce,
 Ur krájši ték, tam milši pèrs zdihvánje.

Zgodí se včasih de Mohamedáni,
 Praznújejo Budisti v dáljni Kini,
 Al ljudstva, kjer šopirjo se Bramini,
 En dán z med njimi vjetimi Kristjani.

Vesélje únih glásen hrúp oznáni,
 Pojó trobente, píšel k taraburini;
 Obhájajo v sercá ga globočini
 V samôtuih kótih tí z nočjó obdáni.

Bil je tvoj gód, glasno so strúne péle,
 Obhájali so z pétjam ga in plésam
 Prijátli in prijátlice veséle;

Jez práznoval sim z mókrim ga očésam,
 V samóti so za sréčne duí puhtéle
 Iz pólniga sercá željé k nebésam.

 ěí bílé per nji v deklét so srédi,
 Govór'le ústa le od njé so hvále,
 Roké poslí njé imé pisále,
 Hodíle so nogé le po njé slédi.

Prepóvd sim dál jim : vbógali poglédi,
 Molčále ústa od podóbe zále,
 Mir dále so roké, nogé ravnále
 Po rók, ust in očí so se izglédi.

Brez úpanja ljúbézni v svôji zmóti,
 Ki se mi pogasíti v sèrci nóče,
 Takó sim dólgo stávil se naspróti.

Ne bógajo me mísli, želje vróče,
 Drevésam, híšam, rékam, hribam póti
 Do njé ni njim zastáviti mogóče.

 Radár prevídi učnosť zdravníka,
 De smérta odverníti ní mogúce,
 Ne bráni jést' in píti mu kar hóce,
 Z grenkótami ne síli več bolníka.

Ko je vihárjov síla prevelíka,
 Togóta njih se potolážit' nóce,
 Kamór val žéne čóln, obupajóce
 Letéti ga pusté roké brodníka.

Ne bóm več tēbe pí, solz grēnka kúpa!
 Poglédi, misli in željé goréče!
 Vam próstost dám, ker zdrávja nímam úpa:

Hodíte kámor védno sljá vas vléče,
 Vpíjánite od sládkíga se strúpa,
 Ki mi razdjál sercé bo hrepenéče.

Odpërlo bó nebó po sódnjim dnévi
 Se zvoľjenim, svit glôrje nezrečëni,
 Vso sréčo bódo vidli pogubljeni,
 Ki stáli bódo tám na stráni lévi.

Poglèd ta bòlj jih ko goréči lévi,
 In ko strahóvi vsi 'z peklà 'spušëni
 Bo vstrášil, od njegà napréj podëni
 Mirú ne bódo nájdli v véčni révi.

Oči nje od ljubézni razsvetljène
 Smejále so se zvoľjen'mu napróti,
 Bil práča sim nju sréče nezrečëne;

Mi prèd očmi je v nár temnéjšim kóti
 Poglèd ta, brez mirú naprej me žéne
 V ohúpa brézne po brezkončni póti.

 Al práv se píše káva ali káfha,
 Se šola nóvo-čerkarjov serdíta
 Z ljudmi prepíra stáriga kopíta,
 Kdo njih pa právo térdi, to se práša.

Po pámeti je táka sôdba náša,
 Ak je od káfhe káva bólj'ga žíta,
 In bóljs' obdélana, in bólj políta,
 Naj se ne píše káfha, ampak káva.

Ak pa po čérki bóljši jéd ne bóde,
 In zavòlj čérke ne terpí nič škóde,
 Obhája táka mísel nas Slovénce,

De právdajo se tí možjé zna býti,
 Za kàr so se nekdájni Abderíti
 V slovécí právdi od oslóve sénce.

Ne bód'mo šalobárde ! Moskvičánov
 Gorénci môji ! knjíge mi berímo ,
 In kár nam všéc bo , úzmat' se učímo
 Od hógmejov na méji Otomanov !

Iz kótov vsih od Skjáptrov do Šamánov
 Tak , kákor sráke gújzda vkùp nosímo
 Beséde ptúje , z njím' obogatímo
 Slovénskih nóvi jézik Ilirjánov .

Prekósili res bómo vse naróde ,
 Nar stárši mèd jeziki jézik bode ,
 Ki se iz té čobódre bó narédil ,

Ker bómo ták govóřili v Emóni ,
 Ko žlobodráli so tam v Babilóni ,
 Ko bíl jim Bóg je goveríco zméřil .

 Apêl podobo na oglêd postávi,
 Ker bôlj resnico ljúbi kâkor hválo,
 Zad skrít vse vprék poslúša, káj zijálo
 Neúmno, káj umétni od nje právi.

Pred njó s kopíti čévljarčík se vstávi;
 Ker ogledúje smôlec obuválo,
 Jerménov méni, de imá premálo;
 Kar on očíta, kôj Apêl poprávi.

Ko príde drúgi dán spet móž kopítni,
 Namést, de bi šel dělj po svôji póti,
 Ker čévlji so pogôdi, méč se lóti;

Zavérne ga obráznik imenítni,
 In têbe z njím, kdor nápcen si očítar,
 Rekóč: „Le čévlje sódi naj Kopítar!“ —

 Vërba! sréčna drága vás domáča,
 Kjer hiša môjiga stoji očéta;
 Deb' úka žéja me iz tvôj`ga svéta
 Speljála ne bilà, goljfíva káča!

Ne védil bi, kakó se v strúp prebráča,
 Vse kár sercé si sládkiga obéta;
 Mi ne bilà bi véra v sêbe vzéta,
 Ne bil vihárijov nótranjih b' igrača!

Zvestó sercé in délavno ročico
 Za dóto, ki je níma miljonárka,
 Bi bil dobil z izvóljeno devíco;

Mí mírno plávala bi môja bárka,
 Pred ôgnjam dóm, pred tóčo mi pšeníco
 Bi blížni sósed vároval — svét Márka.

Popótnik príde v Afrike pušávo,
 Stezè mu zmánjka, nóč na zémľo páde,
 Nobèna lúč se skoz oblák ne vkráde,
 Po mesci hrepenèč se vléze v trávo.

Nebó odprè se, lúna dá svečávo;
 Tam vídi gnjézditi strupéne gáde,
 In tám berlóg, kjer ima tígra mláde,
 Vzdigváti vídi léva jézno glávo.

Takó mladénča glédati je gnálo
 Nakljúče zdájnih dní, doklèr napóti
 Prihódnosti bíló je zagrínjalo.

Zvedrila se je nóč, zijá naspróti
 Življénja gnús, nadlóg in stísk ne málo,
 Globôko bréžno brez vse réšne póti.

Rast, ki vihár na tlà ga zímski tréšne,
 Ko tóplo sónce pomladánjsko séje,
 Spet ozelénel sem ter tjè bo véje,
 Naènkrat ne zgubi moçi poprèšne:

Al vùnder zánjga ní pomóçi réšne;
 Ko spét znebí se gòjzd snegá odéje,
 Mladík le málo, al nič več ne štéje,
 Leží tam róp trohljivosti požréšne:

Tak siromàk ti vbrán, sovražna sréča!
 Stojí, ki ga iz visokósti jášne
 Na tlà telébi tvôja móč groméča;

Ak hitre ne, je smérti svést počásne,
 Bolj dán na dán berlí življénja svéča,
 Doklèr ji réje zmánjka, in ugásne.

Komùr je sréce dár bílá klofúta,
 Kdor je prišél, ko jez, per nji v zaméro,
 Ak bi imél Gigántov rók stotéro,
 Ne správi vkùp darów potrebnih Plúta.

Kjer hódi, mu je z tènjam pót posúta,
 Kjer si poiše dóm, nadlóg jezéro
 Nabère se okróg, in v éno méro
 Z togôtnimi valmi na sténe búta.

Okróg ga dervità skerb in potreba,
 Mirú ne nájde révež, ak preíše
 Vse kráje, kár jih stròp pokríva néba;

Še le v pokóji tihim hládne hiše,
 Ki pélje ván-jo tèmna pót pogréba,
 Počíje, smèrt mu čéla pót obríše.

 ivljénje jéca, čas v nji rábelj húdi,
 Skerb vsákdan mu pomlájena nevésta,
 Terpljénje in obúp mu hlápca zvésta,
 In kàs čuváj, ki se nikdar ne vtrúdi.

Perjázna smért! predólgo se ne múdi:
 Ti kljúč, tí vráta, tí si sréčna césta,
 Ki pélje nàs iz bolečine mésta,
 Tje, kjér trohljívost vse verige zgrúdi;

Tje, kámor móč pregánjovcov ne séže,
 Tje, kámor njih krivíc ne bó za námi,
 Tje, kjér znebí se člóvek vsáke téže,

Tje v pósteljo postláno v čérni jámi,
 V katéri spí, kdor vá-njo spát se vléže,
 De glásni hrúp nadlóg ga ne predrámi.

Gez tēbe vēc ne bó , sovražna srēča !
 Iz mōjih ūst peršlā besēda žāla ;
 Navādil sim se , nāj Bogú bo hvāla ,
 Terpljēnja tvōjiga , živiljēnja jēča !

Navādile so būtare se plēča ,
 In grēnkiga se ūsta so bokāla ,
 Podplāt je kōža čēz in čēz postāla ,
 Ne strāši vēc je tērnjovka bodēca .

Otērpnilī so ūdje mi in sklēpi ,
 In okamnélo je sercé preživo ,
 Duhā so vkrótīli nadlóg oklēpi ;

Strah zbēžal je , z njīm ūpanje goljīvo ;
 Naprēj me srēča glādi , ali tēpi ,
 Me tnālo nājda bōš neobčūtljīvo . —

Memênto móri.

Dolgóst življénja nášiga je krátka.
 Kaj znáncov je zasúla že lopáta!
 Odpèrte nóč in dán so grôba vráta;
 Al dnéva ne pové nobéna prátká.

Pred smértjo ne obvárje kôža gládka,
 Od njé nas ne odkúp'jo kúpi zláta,
 Ne odpodí od nás življénja táta,
 Vesélja hrúp, ne pévcov pésem sládka.

Naj zmísli, kdòr slepôto ljúbi svéta,
 In od vesélja do vesélja léta,
 De smèrtua žétev vsák dan bòlj dozóri.

Zna bíti, de kdor zdéj vesel prepéva,
 V mertváškim pèrti nám pred kôncam dnéva
 Molčé trobéntal bó: „memênto móri!“

Matiju Čópu.

 am izročím prijátla dráži máni!
 Ki spí v prezgódnim gróbi, pésem mílo ;
 Ločítvi od njega mi je hladílo,
 Bilà je lík ljubézni stáři ráni.

Minljívoš sládkih zvez na svét' oznáni,
 Kak krátko je veselíh dní števílo,
 De sréčín je le tá, kdor z Bogomílo
 Up sréče únstran grôba v pèrsih hráni.

Pokôpal míslí visokoletéče,
 Željá nespólnjenih sim bolečine,
 Ko Čertomír ves úp na zémíji sréče ;

Dan jásní, dán obláčni v nóči míne,
 Sercé veseló, in bolnó, terpéče
 Vpokój'le bódo grôba globočine.

Kèrst per Savici.

Vvöd.

Valjhún ¹⁾, sin Kájtimára, bój kervávi
 Že dólgo blje za keršánsko véro,
 Z Avreljam Droh ²⁾ se věč mu v brán ne stávi;
 Končáno nijnó je in marsiktéro
 Življénje, krí po Krájni, Koratáni
 Prelíta napolnila bi jezéro.
 Gnijó po pólji v bójih pokončáni
 Trum sèrčni vájvodi, in njih vojšáki,
 Sam Čertomír se z májhnim trópam bráni.
 Bojúje se nar mlájši mèd junáki
 Za véro stáršov, lépo Bóg'njo Žívo ³⁾,
 Za Čerte, za Bogóve nad obláki.
 On z-njimi, ki še tèrd'jo véro krivo
 Beží tje v Bòhinj, v Bisterško dolíno,
 V terdnjávo zidano na skálo sívo.
 Še dán danášnji vídiš razvalíno,
 Ki Ajdovski se grádec imenúje,
 V nji glédaš Čertomírovo lastnino.
 Devétkrat věči množ'ca jih obsúje,
 In zvéste stráže króg in króg postávi,
 Odvzáme úp jim vse pomóci ptúje;
 Visóke ódre támkej si naprávi,
 Zidóvje podkopúje, vráta séka;
 Ne polastí se njih, ki so v terdnjávi.

Šest mészcov móci tlá kerváva réka,
 Slovénc zé mori Slovénc, bráta —
 Kakó strašná slepôta je človéka!
 Ko niso mész, sekira in lopáta
 Jih môgle, lákota nepremagljíva
 Pertí odpréti gráda tédne vráta.
 Dalj Čertomír jim réve ne zakrívá,
 Beséde te továřsam rěče sbráním:
 „Ne mész, pregnála bó nas sréča kríva.
 Le málo vám jedíla, brátje! hráním,
 Branili smo se dólgo brez podpóre,
 Kdor hóče se podáli, mu ne bráním;
 Kdor hóče vas dočakat' tème zóre,
 Nepróste dni živét' nočém enáke,
 Ne bráním mu, al jútra čakát' móre.
 Z sebój povábim drúge vás junáke,
 Vas, ktérih ráma se vkloníti nóče;
 Temná je nóč, in strésa gróm obláke;
 Sovrážnik se podál bo v svôje kóče,
 Le májhin prôstor je tje do gošáve;
 To nóč nam jo doséči je mogóče.
 Nar věč svetá otrôkam slíši Sláve,
 Tje bómo nájdli pót, kjer njé sinóvi
 Si prósti vóljo véro in postáve.
 Ak pa naklónijo nám smért Bogóvi,
 Manj strašna nóč je v čérne zémlje kríli,
 Ko so pod svétlim sóncam súžni dnóvi!“
 Ne zapustí nobéden ga v ti síli,
 Molcé orôžje svôje vsák si vzáme,
 Strahljívca v célim ni imél števili;

Al kómej vráta so odpèrte, vnáme
 Se strášní bòj, ne bòj, mesársko klánje:
 Valjhún tam z célo jih močjó objáme.
 Tud' òn se je zanésel na njih spánje,
 Prelésti míslil je ozídje gráda,
 In ponevédama planíti nánje.
 Ko svôjjo móč nar bòlj víhár razkláda,
 Okróg vrat stráža na pomóč zavpíje,
 In vstáne šúm, de móž za móžam páda.
 Ko se neúrnik o povódnji vlije,
 Iz hríba stèrmíga v dolíne pláne,
 Z derécími valóvami ovíje,
 Kar se mu zóper stávi, se ne vgáne,
 In ne počíje préd, de jéz omága;
 Tak vérže se Valjhún na nekristjáne.
 Ne jénja préd, doklèr ni zádnya srága
 Kerví prelíta, dòkler njih kdo sòpe,
 Ki jim bílá je véra čéz vse drága.
 Ko zór zasíje na merlíčov tròpe,
 Ležé k' ob ájde žétvi, al pšeníce
 Po njívah tam ležé snopòvja kòpe.
 Leží kristjánov věč od polovice,
 Med njími, ki so pádli za malíke,
 Valjhún zastónj tam íše mládo lice
 Njegà, ki krív morítve je velíke. —

Kerst.

Mož in oblákov vôjsko je obójno
 Končála témna nóč, kar svétla zárja
 Zlatí z rumén'mi žárki glávo trójno
 Snežnikov krájnskih sív'ga poglavárja,
 Bohinjsko jézero stojí pokójno,
 Sledú ni več vunánjiga vihárja;
 Al sémov vôsjka pod vodó ne míne,
 In drúgih róparjov v dnú globočine.

Al jézero, ki na njegà pokrájni
 Stojiš, ni Čertomír! podóba tvôja? —
 To nóč je jénjal vôjske šúm vunájni,
 Potihnil ti vihár ni v pèrsih bôja;
 Le hújši se je zbúdil červ nekdájni,
 Ak práv učí me v révah skúšnja môja,
 Bolj gríze, bòlj po nôvi kèrvi vpíje,
 Požréšniši obúpa so Harpíje.

Na tlèh ležé Slovénstva stèbri stári,
 V domácìh šègah vtèrjene postáve;
 V dežéli párski Tèsel *) gospodári,
 Ječé pod téžkim jármam síni Sláve,
 Le ptújcám sréče svít se v Krájni žári,
 Ošábno nós'jo tí po kònci gláve,
 Al, de te jénja tá skeléti rána,
 Ne bóš posnéł Katóna Utikána!

Pernèsla pričujóče úre téže
 Bi ne bilá lét pòznh gláva síva;
 V mladósti vùnder tèrdniši so mrže,
 Ki v njih derží nas úpa móč goljíva,
 Kar, Čertomír! te na življénje véže,
 Se mí iz tvòjih prejšnjih dní odkríva,
 Ki te vodíla ní le stára véra
 Tje na osrédik Bléskiga jezéra.

Tje na otòk z valóvami obdáni,
 V danášnjih dnévih bóžjo pót Marije;
 V dnu zád stojé snežnikov velikáni,
 Poljá, ki spréd se sprósti lepotíje,
 Ti káže Bléski grád na lévi stráni,
 Na désni gričik se za gričám skríje.
 Dežéla krájnska níma léps'ga krája,
 Ko je z okóljšno tá, podóba rája.

Tam v časih Čertomíra na otóki
 Podóba Bóginje je stála Žíve,
 Ki so zročéni ji mladéncov stóki,
 Ki so ji, vé dekléta ljubeznjive !
 Zročéni váši sméhi, váši jóki,
 Oróžja, ki so nam nepremagljive.
 Tam Bóg'nje véžo Starosláv in lépa
 Njegóva hčí odpéra in zaklépa.

Hčí Bogomíla, lépa ko devíca,
 Slovéča Hero je bílá v Abídi,
 Nedólžnost vnéma ji oči in lica,
 Lepóte svóje sáma le ne vídí,
 Perlíznjena mladéncov govoríca
 Je ne napíhne, ji sercá ne sprídí.
 Spolníla kómej je šestnájsto léto ;
 Sercé mladó ni za nobén'ga vnéto.

Darí oprávit Bóg'nji po navádi
 Pernése Čertomíra láchka ládja,
 Od téga, kár rastè per njéga grádi,
 Od čéde, žíta in novíne sádja,
 Ko bliža z njími se devíci mládi,
 Zadéne ga, ko se je nár manj nádja,
 Iz njé oči v sercé ljubézni stréla,
 Plamén neogasljiv je v njému vnéla.

O blagòr, blagòr Čertomír! ti vnéta
 Je dèklica od tvòjiga pogléda,
 Kak od zamaknjénja je vsà prevzéta,
 Kak gléda v tlà, kak trése se beséda!
 Ko zárija, ki jásen dán obéta,
 Zarumení podóba njéna bléda,
 In v tvòji ròki, ròka njé ostáne
 Zadèržana ji od moči neznáne.

Naj pévec drúg vam sréčo popisúje,
 Ki célo léto je cvetlà obéma:
 Kak Čertomír osrédik obiskúje,
 Kak óča omladí med njíma dvéma,
 Ki ní, ko mèni mu veselje ptúje,
 Ki sréčna ga ljubézen v pèrsih vnéma,
 Pijánost njíno, ki tak hitro míne,
 Pregnána od ločítve bolečine.

Že Čertomír je tréba se ločiti,
 Ne slišiš kàk glasno trobénta pòje!
 Perpódil z sábo je Valjhún serdítí
 Požígat bôžje véže dlvje ròje;
 Povsòd vzdigújejo se vére sčítí,
 Ki si prejel od mátere jo svòje,
 Te vére, ki ji dèklica ta slúži,
 Ki zdàj te z njó ljubéžen čísta drúži.

Kak téžka, brítka úra je slovésa!
 Stojé po lícah jíma káplje vróče,
 Objéta sta, ko bi bilà telésa
 En'gà, spustíli žnábel žnábla nóče;
 Si 'z lév'ga óča désniga očésa
 Jok bríše, ki ga skríti ní mogóče,
 Ko vídi v táko žalost nju vtopljéne,
 In de tolážbe zánje ní nobéne.

Bi spómnil njíma zmáge véčno slávo,
 Ak bi, de jo doséči móč je, sódil;
 Al prevelíko trúmo je čez Drávo
 Po Kókri dôli v Krájn Valjhún perpódil.
 Se móžu zdí, de gré le v smért kervávo,
 Brez de bi véro, bráte osvobódil. —
 List príde, kàk vasí in véže bôžje
 Goré; — čas, Čertomír! je vzét' orôžje.

In šél je bój bojvát brez úpa zmáge,
 In skázal se je koreníne práve,
 Kjer súče mēč, na čéli smértne sráge
 Ležé sovrážnikov trupla kerváve
 Mertvih, al izdihjócih dúše dráge;
 Vundér ne mēč, ne móč gradú terdnjáve
 Bogóv ne móre réšit' slávnih stáršov,
 In ne pred smértjo ohranít' továršov

Premágan per Bohínskím sám jezéri,
 Stojí naslónjen na svoj mječ kervávi,
 Z očmi valóv globòki brézin méri,
 Strašně mu míslí rójijo po glávi,
 Življénje míslí vzét' si v slépi véri;
 Al nékaj mu predérzno rôko vstávi, —
 Bilà je lépa, Bogomíla! tvòja
 Podóba, ki speljála ga je 'z bòja.

Enkràt vidit' želi podóbo mílo,
 Pozdrávit' préjšnjiga vesélja mésto;
 Al sréčno je prestála časov sílo,
 Al njéno mu sercé še bíje zvésto,
 Al morebít' pod hládno spí gomílo,
 Al premagávec mu je vzél nevésto,
 Al žíva, al mértva je, zvédit' móre,
 Ločítí préd se iz svetá ne móre.

Znan ribič pervestlá od úne stráni,
 Opómni ga, kak sám sebè pozábi,
 Kakó povsòd ga íšejo kristjáni,
 Kak z vjétimi Valjhún serdíti rábi,
 Prijázno délj mu tám ostáti bráni,
 Stopítí k sèbi ga v čolníč povábi,
 De ga perpélje v várníši zavétje;
 Vda Čertomír se v tó, kar ribič svétje.

In bèrž vesláta v konec tá jezéra,
 Kjer bístra vánjga perbobní Savíca;
 Ker sréčen véter nji roké podpéra,
 Čolnič letí, ko v zráki úrna tíca.
 Se ribič po sovrážnikih ozéra,
 Čoln vstávi, kjer je gósta sénc temníca. —
 Ker se mu zdí, de lákota ga grúdi,
 Junáku, kár je v tórbici, ponúdi.

Želí dat Čertomír mu povračílo,
 Al v vòjski dnárji sò bílí razdání;
 De Stároslav, se spómni, z Bogomílo
 Mu v skrívrim kráji tóvor zláta hráni,
 Nju poiskáti dá mu naročílo,
 In dá mu pèrstan sámó njíma znáni,
 De bó per njíma stóril mu resníco; —
 Pernésti zláta réče četerníco.

Po Bogomíli prášat' mu ukáže:
 Al gléda svétlo sónce, je še žíva,
 Al so obvárvale jo mòkre stráže,
 Al prèd sovrážniki drugéj se skríva,
 In kódnar várníši se pót pokáže,
 Tje, kjer zdaj drága déklica prebíva?
 Per slápi čakal jútro bo Savíce,
 Veséle áli žalostne novíce.

Slap drúgo jútro mu germí v ušésa;
 Junák premišlja, kák bolj spódej léna
 Vodà razgrája, kák bregóve strésa,
 In kák pred njó se góre ziblje sténa,
 Kak skále podkopúje in drevésa,
 Kak do nebés letí nje jéze péna! —
 Tak se zazêne, se poznéje vstávi
 Mladénič, Čertomír per sébi právi.

Zbudí ga 'z misel tih mož govoríca,
 Ki bližajo se z blágam obložéni,
 Spozná koj ríbiča pošéne líca;
 Neznàn mož príde po stezi zeléni;
 Talár in štóla, známinja poklíca,
 Povésta mu, de slúži Nazaréni.
 Po mēč bi dēsna se bilá stegníla,
 V ti priči se perkáže Bogomíla.

„O, sēm na sērece mōje Bogomíla!
 Skerbí je kōnec, žalosti, nesrēče,
 Se trése od vesélja vsáka žíla,
 Kar glédam spét v obličje ti cvetēče,
 Naj bríje zdáj okróg vihárjov síla,
 Naj se nebó z obláki preoblēče,
 Ni mēni már, kar se godí na svéti,
 Ak sméjo srēčne te roké objéti.“

Iz njéga rók izmákne se počási,
 In blízo se na pèrvi kámen vséde,
 In v tèrdnim, áli vùnder mílim glási
 Mladéncu vnét'mu réče té beséde:
 „Ne zdrúženja, ločítve zdàj so čási,
 Šel náj vsak sám bo skoz življénja zméde;
 Deb' ênkrat se sklenile póti náji,
 Me túkaj vídiš zdàj v samòtnim kráji.“

„Povédát móram ti, de sim kristjána,
 Malíkov zapustíla véro krivo,
 De je bežála tá, k' ob sónci slána,
 De dál kerstit' je óča glávo sivo,
 Soséska je Marije slúžbi vdána,
 V dnu jézera vtopíla Bóg'njo Žívo.
 Kakó peršlá k resníce sim poglédi,
 Moj Čertomír! v besédah krátkih zvédi:“

„Večkrát v otóka sim samòtnim kráji,
 Ko te je ládja nésla přèč od méne,
 Si míslíla al bó ljubézen náji
 Prešlá, ko vál, kí véter ga zažéne,
 Al hrepenéčih sère željé nar sláji
 Ogásil vsè bo zèmlje hlád zeléne,
 Al mésta ni níkjèr, ni zvézde míle,
 Kjer bi ljubjóče sèrca se skleníle.“

„Te misli, ko odšel si v húde bóje,
 Mírú mi niso dále več siróti.
 V nevárnosti, življénje védit' tvóje,
 Zapèrte vsé do tébe vídit' póti,
 Ni védlo kám se djáti sèrce môje,
 Tolážbe nisim nájdla v táki zmóti.
 Obúpala sim skórej tákrat réva;
 Kak sim želéla v nóci ti svít dnéva!“

„En dán sim prášat šlá po vójske sréci,
 Al skózi se še ní sklenila z vámi;
 Učil ljudi je móž bogabojéči,
 Duhóvni móž, ki zdáj ga vídiš z námi:
 Kakó nas vstváril vse je Bóg nar véci,
 Kak gréh persèl na svét je po Adámi,
 Kak se je bózji sín zató včlovéčil,
 De bi otél naróde in osréčil.“

„De právi Bóg se klíče Bóg ljúbézni,
 De ljúbi vse ljudi, svoje otróke,
 De zémlja, kjèr vijó vihárji jézni,
 Je skúšnje kráj, de so naš dóm visóke
 Nebésa, de terpljénje in bolézni
 Z veséljam vréd so dár njegóve róke,
 De čúдно k sèbi vód' otróke ljúbe,
 De ne želí nobèniga pogúbe.“

„De vstváril je ljudi vse za nebésa,
 Kjer glór'ja njéga síje brez obláka,
 Okó ni víd'lo, slíšale ušésa
 Vesélja, kí izvóljenc tam čáka,
 De spróstenim bo vsih težáv telésa
 Se sréčnim izpolnila vólja vsáka,
 De bódo támkej bôžji sklépi míli
 Te, kí se túkaj ljúbijo, sklenili.“

„Ko šlá domú sim zdrúžbo nájno v glávi,
 Me móž, kí je ta úk učil, doide;
 Prijázno v svôji šégi me pozdrávi,
 Pové, de préd je štét bil méd Druide,
 De preobérnil se je k véri právi,
 De v náše kráje oznanvát jo príde;
 Ker so vasí bilé mu króg neznáne,
 Z menój iti želí, ker nóč postáne.“

„Domà očétu, méni razodéva,
 Kar prerokváli nékdaj so preróki,
 Kak, kár grešila sta Adám in Éva,
 Na križi operó kervi potóki,
 Popíše náma stráh sódniga dnéva;
 Vse čúdeže, kí vére so poróki,
 Kar védit' tréba je, zloží po vèrstí,
 Ker svà mu vse verjéla, náju kèrsti.“

„Al čna skèrb me je morila védno,
 De tí med njími sí, kí Bóg jih čèrti;
 Večkrát sim v sánjah víd'la glávo čédno,
 Bledó ležáti na mertváškim pèrti;
 Sim trepetála záte úro slédno,
 De bí nebés ne zgrésil v brítki smèrti.
 Mož bôžji mí bolnó sercé ozdrávi,
 Ker, de zamóre vse molítev, právi.“

„Kolikokratov sim od tód v samóti
 Klečála, klícala pomóč Maríje :
 „Zavréči v jézi ga, moj Bóg! ne hòti,
 Ker v zmóti žáli te, ne z hudobíje,
 Ne dáj v oblást sovrážni ga togóti,
 Pred njó naj mílost tvôja ga zakríje!“
 In čúдно te je tísto nóč ohránil,
 Ko ní nobèn továrš se smèrti vbránil.“

„Iz spánja svôj'ga, Čertomír! se zbúdi,
 Slovo daj svôji strášni, dólgi zmóti,
 Po pótih se nóči temné ne trúdi,
 Ne stávi v brán delj bôžji se dobróti,
 In njéne mílosti dní ne zamúdi,
 De sklénete se énkrate nájni póti,
 Ljubézen brez ločítve de zazóri
 Po smèrti náma tám v nebéškim dvóri.“

Čertomír.

„Kak bóm pověrnil, Bogomila drága!
 Ljubézen, skěrb, kar si terpéla záme?
 V vesěli skôrej mi sercé omága,
 Ki v njěmu tvôja ga ljubézen vnáme,
 Doklěr kerví ne vtěče zádnja srága,
 In grôba tēmna nóč me ne objáme,
 Ti súžno môje bó živijěnje očlo,
 Ti gospodúj čez véro, míslí, dělo.“

„Kakó bi mógel těbi kaj odrěči,
 Storíti téga ně, kar bós želéla!
 Al zmíslí rán, ki jih Valjhúna měči
 So storili, in pšíc njegóvih stréla,
 Kaj vídili kerví smo v Krájni těči,
 Kristjánov tvôjih vse prevdári děla,
 In mi pověj, al ní Čert nar bolj jězni
 Njih Bóg, ki klíčeš ga Bogá ljubézni?“

Duhóvni.

„Po cěli zěmlji vsím ljudém mir bódi!
 Takó so péli ángeljcov glasóvi
 V višávah per Mesijesa prihódi;
 De smo očéta ěniga sinóvi,
 Ljudjé vsi brátje, brátje vsi naródi,
 De ljúbit' mór'mo se, prav' úk njegóvi.
 Valjhún ravná po svôji slépi glávi,
 Po bôžji vólji ne, duhóvni právi.“

Čertomir.

„Ljubézni vére, in mirú in správě,
 Ne bráním se je vére Bogomíle,
 Vem, de malíke, in njih slúžbo gláve
 Služábníkov njih so na svét rodíle,
 V njih le spoštvál očétov sim postáve,
 Al zdáj ovèrgle so jih vòjske síle.
 Ak skléne me z tebój kerst, Bogomíla!
 Kdaj bó zakóna zvéza me skleníla.

Bogomíla.

„Odlóčení so róži kratki dnóvi,
 Ki príde nánjo pomladánjska slána,
 Al v cvétji jo zapádejo snegóvi;
 Tak mládi déklici, ki zgódna rána
 Sercé ji glóda, vsmèrti mír njegóvi,
 Le krátka pót je skoz življénje dána;
 Al je za májhín čas se zdrúžit' vrédno,
 De bi ločítve spét se bála védno?“

„De bi od smèrti réšil te nesréčne,
 In támkej míli Bog v nebéškím ráji
 Z menój te, drághi! sklénil čáse véčne,
 Pustíla v némar sim željé nar sláji,
 Pustíla v némar dúi na svéti sréčne,
 Síim odpovédala se zvézi náji; —
 Je vslíšana bílá molítev mójja. —
 Ne smém postáti jez nevésta tvójja.“

Bogú sim věčno čistost obľubila,
 In Jézusu, in máteri Mariji;
 Kar doživéla lét bom šě števila,
 V željá britkostí, v úpu rájskim síji,
 Nobéna me ne bó premôgla sila,
 Bilâ de svôjimu, svetâ Mesji,
 Neběškimu bi žéninu nezvésta,
 Nikdâr ne mórem tvôja bít' nevésta! —

Duhóvni réče mēd beséde táke:
 „Zakóna sréče tá vživát' ne móre,
 Kdor déla mójim, tvójim je enáke
 Preděrnul v čása se siját' rozóre,
 Druid sim z zmóto jez slepíl rojáke,
 Ak bi ne bíl dajál tvoj mēč podpóre,
 Kdaj vgásnila bilâ bi kríva véra,
 Bi vdóva ne bilâ žen marsiktéra!“

„Tvoj pót je v Oglej, de polóžil náte,
 Roké bo patriarh, ak dúh te žéne,
 Ko si pogúbljal jih, otéti bráte,
 Duhóvniga te stóril bó, ko mēne.
 V deželah jútra čakajo bogáte
 Te žétve, ne zamúdi je nobéne,
 Le hitro v Oglej, tjě do patriarha,
 De posvetí te mašnika, dúš varha.“

Čertomír.

„Prav práviš, de ne smém jez úpat' sréče,
 Ki védno je in bó sovrážna méni:
 Doségel ôča zmáge ní slovéče,
 Končál življénje v vòjski je zgubljeni,
 Odšlá je máti kómej spónam jéče,
 Že dávno jo pokriva grób zeléni.
 Osréčit hóce me ljubézen sládka,
 Al, kák sladkóst bilà je njéna krátka!“

„V dežéli koj trobénje glás zapôje,
 Od Bogomíle dráge méne lóči,
 Junáško bíli smo z Valjhúnam bóje,
 Veséle zmáge dán nam ne napóči,
 Pomoril mēč je vse továrše mōje,
 Beg je moj úp, gojzd je moj dóm pričjóči.
 Nespámetna bilà bi z máno zvéza,
 Ki me pregánja védno sréče jéza.“

Bogomíla.

Ljubézni práve ne pozná, kdor méni,
 De vgásniti jo móre sréče jéza;
 Goréla v čistim, v věčnim bó plaméni,
 Zdaj, in ki mi odpáde trúpla péza;
 V zakóni vùnder bráni sád mi njéni
 Vživáti z Bógam tērdniši zavéza.
 Odkrila se bo tébi únstran gróba
 Ljubézni mōje čistost in zvestóba.“

„De bódo znáni bôžji jim obéti,
 Jih oznanvát pojdi v slovénske mésta;
 Kar dní odlócenih mi bó na svéti,
 Bogú in tébi bóm ostála zvésta,
 V nebésih čakala bóm per očéti
 Čez májhin čas deviška te nevésta,
 Doklèr žalújejo po teb' otéte
 Kardéla, prídeš k méni v mésta svéte.“

Izmèd oblákov sónce zdáj zasije,
 In mávrice na blédo Bogomílo
 Lepôte svôje čistí svít izljje,
 Nebéški zór obdá obličeje mílo;
 Jok, ki v oči mu síli, kómej skrije,
 De ní nebó nad njím se odklenílo,
 De je na svéti, kómej si verjáme,
 Tak Čertomíra tá poglèd prevzáme.

Ko je minúl, kar míslí, de bo v síli
 Zlatá mu tréba, si od móž ga vzáme;
 Dar ríbcu dá, njím, ki so ga nosíli,
 „Kar Starosláv zlatá še bráni záme;
 Daj ga sirótam,“ réče Bogomíli,
 Se blíža jí, presèrèno jo objáme,
 Molcé podá desníco jí k slovési,
 Solzé stojíjo v vsákim mu očési.

„O čakaj, mi dopolni prošnjo éno !
 Pred ko se loč'va,“ Bogomila pravi,
 „De mi v skerbéh ne bó sercé vtopljeno,
 De lóžej se britkostí v brán postávi,
 Pred, ko greš v Oglej čez goró zeléno,
 Se príčo mène odpovéj zmotnjávi,
 Doklér te posvetí kerst, se zamúdi,
 Vodà je blízo, in duhovni túdi.

Molcé v to prošnjo Čertomír dovóli,
 Z duhovnim blíža slápu se Savíce,
 Molítve svéte mášnik, on z njim móli,
 V iméni kèrsti ga svete Trojice.
 So na kolénah, kár jih je okóli,
 Se od vesélja svét' obráz devíce,
 Ki je bílá podpóra vére kríve,
 Je opravljála slúžbo bóg'nje Žive.

Razlágajo, ko príde v Akvilêjo,
 Mu svéte písma próste zmóte vsáke;
 Postáne mášnik, v pèrsih umexjéjo
 Nekdájni úpi; mèd svoje rojáke
 Slovénce gre, in dálej čez njih méjo,
 Do smèrti tám pregánja zmót obláke. —
 Domú je Bogomila šlá k očéti,
 Nič věč se nísta vídila na svéti. —

Opómba.

- 1) **V**aljhún, od latinskih pisárjov Valhunnus in Valdangus imenván, je bil koróški vájvoda in posébin preganjávio nejevérnikov. Zé njegov óca Kajtimár (*Chetimrus*) si je veliko perzadjál keršánsko véro po Koratáni in Kránji razširiti; al Slovénici so se stáre vére terdó deržáli, in kristjáno, poséбно pa misjonárje pregánjali. Pogláj Valvazorja »Ehre des Herzogthums Krain« 7me búkve, 2go poglávje.
- 2) Avrelí, Droh, (*Aurelius, Drohus*) dvá poglavárja nejevérnikov. Pogláj Valvazorja na mésti reóénim.
- 3) Žíva, bógnja ljubézni, Slovénska Vénera.
- 4) Párski Tesel. Tesel (*Tassilo*), párski vájvoda, je Valjhúna, ki so ga bili Slovénici v pervih létih vájvodstva iz dežéle spodíli, z trémi trúmami vojsákov nazáj perpéljal, in jím ga je zopet vsítil. Pogláj Valvazorja na mésti reóénim.

Kasálo.

Pésni.

	Strán.
Strúnám	5
Deklétám	7
Pod oknam	8
Próšnja	10
Kám ?	12
Ukázi	13
K slovésu	15
Síla spomínja	17
Zgubijěna véra	19
Mornár	21
Soldáška	23
V spomínj Valentína Vodníka	25
V spomínj Andréja Smoléta	27
Od želězne céste	29
Zapušěna	33
Nezakónska máti	34
Pévcu	36

Baláde in románce.

Hóére svět	39
Učéneec	41
Dóhtar	43

	Strán.
Turjáška Rozamúnda	45
Jú dovsko deklè	50
Zdravílo ljubézni	53
Lenóra	57
Povôdnji móž	68
Prekòp	72
Neiztrohnjéno sercé	74
Ríbič	77
Žénska zvestóba	79
Orglar	88

Različne poezije.

Zvezdoglédam	93
V spomínaj Matija Čópa	95
Nóva pisarija	97
Pèrva ljubézen	104
Slovó od mladósti	106
Glósa	108
Zabavljívi napísi	110

Gazéle.

Pésem mója je posóda tvôjiga iména	117
Oči sim věčkrat prášal, alí smém	118
Žálostna, komú neznána je resníca, de jo ljubím	119
Drága! vém kakó per tēhi me oprávljajo ženice	120
Med otróci sí igrála, drága! lání, — čas hití	121
Al bo kál pognálo séme, kdor ga séje, sám ne vé	122
Kdòr jih bère, vsák drugáčji pésmi móje sódi	123

Sonétje.

Očétov náših imenítne dèla	127
Verh sóнца síje sóncov céla čéda	128
Tak kákor hrepení okó čolnárja	129

	Strán.
Dve sestri vídile so zmóti vdáne	130
Kupido! tí in tvôja lépa stárka	131
Je od vesel'ga čása téklo léto	132

Sonétni véneec.

Poet tvoj nôv Slovéncom véneec víje	133
Rán môjih bó spominj in tvôje hvále	134
Iz sërca svôje so kali pognále	135
Mokrócvetóče rožce poezíje	136
Iz krajov niso, ki v njih sónce síje	137
Celčàs so blághih sápic pogrěšvále	138
Obdájale so vtérjene jih skále	139
Vihárjov jéznih mërzle domačkje	140
Izdihleji, solzé so jih redite	141
Jim móč so dále rásti nevesélo	142
Ur tèmnih so zatérale jih síle	143
Lej! tórej je bledó njih cvétje vélo	144
Jim is očí tí pôšlji žárke míle	145
In gnále bódo nôv cvét bolj vesélo	146
Magistrále. Slovéncom nôv poet tvoj véneec víje	147
Ni znál molítve žláhtnic těrde gláve	148
Sanjalo se mi je, de v' svétim ráji	149
Velíka, Togenburg! bílá je méra	150
Bíló je Móizes! tebi naročéno	151
Na jásnim nébí míla lúna svéti	152
Marsktéri rómar gré v Rím, v Kompestélje	153
Zgodí se včásih, de Mohomedáni	154
Očí bílé per nji v deklét se srédi	155
Kadár prevídí nčenóst zdravníka	156
Odpërlo bó nebó po sódnjim dnévi	157
Al práv se píše káva ali ká'ha	158
Ne bód'mo šalobárde! Moskvíčánov	159
Apèl podóbo na ogléd postávi	160

	Strán.
O Vërba! sréčna, drága vás domáca	161
Popótnik pride v Afrike pušávo	162
Hrast, ki vihár na tlá ga zímski tréšne	163
Komür je sréče dár bila klofúta	164
Žívljénje jéča, čas v nji rábelj húdi	165
Čez tēbe več ne bó, sovražna sréča	166
Meménto móri	167
Matlju Čópu	168
Kèrst por Savíci	169
Opómbe	192

Véci pogrěški.

Na stráni	74	v redíci 8	od zdólej	namesti z	drobí,	béri	zdrobí.
„	„	104	v redíci 9	od zdólej	nam.	plaména,	béri plaméne.
„	„	107	v redíci 3	od zgórej	nam.	Si,	béri Sim.
„	„	113	v redíci 9	od zgórej	nam.	jáničárji,	béri janičarjí.
„	„	131	v redíci 4	od zdólej	nam.	ostála,	béri ostále.
„	„	188	v redíci 4	od sgórej	nam.	úpu	béri úpa.
„	„	192	v redíci 3	od zgórej	nam.	Chetímrus,	béri Cheti- marus.

